

Poštnina plačana v gotovini

V PRETEKLEM OBDOBJU JE PREDSTAVLJALO SPREJETJE ZVEZNE IN REPUBLIŠKE USTAVE TEŽIŠČE VSEH DRUŽBENO-POLITIČNIH DOGAJANJ TUDI V NAŠI OBČINI. TO JE BILO OBDOBJE ŽIVAHNE POLITIČNE AKTIVNOSTI, KI JE V NAJBOLJ MNOŽIČNIH OBLIKAH RAZGIBALA VSE NAŠE OBČANE. NA PREKO 250 RAZPRAVAH, ZBOROVANJIH IN PREDAVANJIH JE AKTIVNO SODELOVALO NAD 6.000 OBČANOV, KI SO ŽIVAHNO RAZPRAVLJALI O PREDOSNUTKU USTAVE TER Z ZRELI MI IN PA NAPREDNI MI MNENJI DAJALI VRSTO POBUD, KAKO NAJ USTAVA UREJA NAŠ NADALJNI DRUŽBENI RAZVOJ.

SNEŽNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

LETO III. ♦ ŠTEVILKA 3

Marec 1964

CENA 20 DIN

Tople pozdrave

tebi, žena-delavka, ki z delom svojih rok ustvarjaš dobrine za nas,
tebi, žena-mati, ki vzgajaš rod novih ljudi,
tebi, žena, ki zastavljaš vse sile svojega duha za razcvet in napredek naše družbe,
tebi, žena, ki si v najtežji preizkušnji naše zgodovine zvesto stala ljudstvu ob strani,
topel spomin
tebi, žena, ki si omahnila smrti v naročje,
ko je iz ognja in ruševin vstajal nov svet!

Obiskal nas je Slovenski oktet

V ponedeljek, dne 17. 2. 1964, nas je obiskal Slovenski oktet. Zanimanje občinstva za koncert je bilo izredno. Vstopnice so hitro pošle, kajti vsakdo je hotel slišati letošnje Prešernove nagrade.

Slovenski oktet se nam je tudi to pot predstavil z lepim programom. Sestavljen je bil iz treh delov. V prvem delu so zapeli nekaj skladb starih mojstrov. Med pesmimi iz tega dela je občinstvo najtopleje sprejelo osemglasno skladbo našega rojaka Jakoba Gallusa-Petelina Quam pulchra es.

V drugem delu so pevci zapeli nekaj slovenskih narodnih in umetnih pesmi. V tem delu si je občinstvo še posebej ogrelo dlani pri koroški pesmi Mojcej.

Zadnji del programa pa so izpopolnili s pesmimi raznih narodov. Po ruski narodni pesmi Kalinka se je utrgal aplavz in ni prenehal toliko časa, dokler niso pevci z nageljčki v gumbnicah zapeli še znano Ribniško Franceta Marolta.

Odličnemu Slovenskemu oktetu, ki je ponesel slovensko pesem že na Daljnji vzhod in k rojakom v Ameriko, se je po končanem koncertu zahvalil v imenu občinstva in Sveta Svobod Jože Žnidaršič. Izrazil je tudi željo poslušalcev in povabil oktetovce, nas nas še obišejo.

č. j.

Pred javnimi razpravami naših občanov

V STATUTU NAJ SE ZRCALI njegova trajnejša vrednost in pomen

Tako aktivno množično udeležbo vseh delovnih ljudi v razpravah o novi ustavi lahko upravičeno imenujemo najbolj množični plebiscit v zgodovini nove Jugoslavije, saj so vsi državljani z navdušenjem soglašali s takšno potjo graditve naše socialistične družbene ureditve, kakršno nakazuje ustava.

Vse ustavne razprave pa so hkrati pomenile že priprave za sprejem statuta občine in statutih delovnih organizacij ter so v

mногоčem prispevale k urejanju dejavnosti in družbenih odnosov v komuni. Že te ustavne razprave so se v veliki meri nagibale v širšo razpravljanje o družbenem življenju v komuni, krajevni skupnosti in delovni organizaciji. Vse te razprave so bile skrbno spremljane in proučene.

Posebna statutarna komisija, ki jo je imenoval še občinski ljudski odbor, je zbrala vsa mnenja, priopombe in razne predloge s teh ustavnih razprav, ki so ji

služili kot pomembno gradivo pri sestavi prvega osnutka statuta naše občine.

Ta osnutek pa je bil še v mnogočem nepopoln in pomanjkljiv, predstavljal pa je pomembno gradivo. Občinski odbor Socialistične zveze je bil pobudnik vrste razprav, kjer so bila podrobno obravnavana posamezna področja družbenega v komuni. Tako so bila v ožjem krogu druž-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Udeleženci razprave o osnutku občinskega statuta v Knežaku

V statutu naj se zrcali njegova trajnejša vrednost in pomen

(Nadaljevanje s 1. strani)

benih delavcev in strokovnjakov temeljito obravnavana vprašanja statutarnega urejanja zdravstva, socialnega varstva, šolstva, varstva in vzgoje otrok, prosvetne dejavnosti, krajevnih skupnosti itd.

Prav tako so bile številne razprave v krajevnih organizacijah Socialistične zveze in v delovnih organizacijah.

Navzlic tako širokim razpravam, ki so že bile, pa smatramo, da še vedno obstojajo v osnutku pomanjkljivosti, ki jih bo mogoče popraviti le z uspešno organiziranimi razpravami, ki se bodo te dni začele.

Statut naj bo predvsem akt, ki bo imel trajnejši pomen, na drugi strani pa ne sme biti pretog, da bi zaradi pravnega formalizma omejeval razvoj naprednejših oblik družbenega življenja v komuni. Zato mora biti akt, da ga bo po potrebi možno dopolniti in spremeniti, kolikor bo to pač zahteval razvoj nadaljnjega življenja.

V tem občinskem statutu — ki je pravkar v razpravi — pa tudi ni bilo mogoče podrobneje urediti vseh področij družbenega življenja, ki so pomembna za življenje in delo v komuni, za delo in organizacijo organov oblasti in družbenega samoupravljanja, za pravice in dolžnosti občanov, odnose med delovnimi organizacijami in občino itd.

Ze v nekaterih dosedanjih razpravah so prihajali do izraza nekateri predlogi, zakaj niso v statutu podrobneje obdelane nekatere zadeve, čeprav tem daje že sama ustava dovolj poudarka. Vrsta vprašanj pa se tudi nanaša na zadeve, ki so že urejene s raznimi zakoni in posebnimi predpisi. Osnutek statuta tudi ne določa konkretnije delovanja posameznih področij družbenega življenja v komuni, predvsem družbenih služb, ker bi s tem postavili preozke okvire za nadaljnje izpopolnjevanje obstoječih odnosov ter krepitev in poglobljanje sistema samoupravljalcev v komuni. Osnutek statuta skuša dosledno zagotoviti samostojnost in samoupravnost vseh delovnih organizacij ter obenem onemogoča kakršnokoli upravno-administrativno poseganje v pristojnosti delovnih organizacij.

V statutu se uveljavljajo težnje po demokratičnem odločanju in izvrševanju vseh družbenih zadev neposredno po občanih ali organih družbenega samoupravljanja. Tako je v osnutku občina zasnovana na demokratičnih odnosih ter vzajemni povezanosti občanov in njihovih organizacij. Osnutek tudi nakazuje poti in pa možnosti za nadaljnje izpopolnjevanje družbenih odnosov s krepitevijo samoupravnih organov. Pogoj takega delovanja družbenih mehanizmov v komuni sta vsekakor družbeni nadzor in javnost dela vseh organov in organizacij, kar osnutek jasno poudarja. Komuna temelji na samoupravnosti in samostojnosti delovnih organizacij ter zagotavlja široke pogoje in možnosti za razvoj in poglobljanje v občini na delovnih organizacijah ob čim

širšem in neposrednejšem sodelovanju vseh delovnih ljudi. Trdne temelje za razvoj in krepitev celotne družbene ureditve in materialne osnove komune pa daje tudi nov gospodarski sistem, ki sloni na doslednem uveljavljanju načela delitve dohodka po vloženem delu.

Ob teh pogojih obravnava osnutek statuta načrten in skladen razvoj gospodarstva in družbenih služb v komuni ter družbeno vlogo občine v gospodarskem razvoju in sistemu financiranja družbenih služb.

Občina in njeni organi opravljajo pomembne vloge pri programiranju in usklajevanju gospodarskega razvoja ter sodelujejo z delovnimi organizacijami pri reševanju problemov proizvodnje in gospodarjenja. Odnosi med delovnimi organizacijami in

občino v današnjih pogojih dela družbenega življenja temeljijo predvsem na družbenih normah, vzajemnem sodelovanju in skupnih interesih proizvajalcev in potrošnikov. Ti odnosi še niso povsem usklajeni in jasni, zato bo razvoj nujno privedel do naprednejših in novih rešitev v odnosih med delovnimi organizacijami in komuno, kar bo vodilo k uspešnejšemu in še hitrejšemu razvoju gospodarstva. Temeljite razprave, predvsem v delovnih organizacijah, bodo lahko pripomogle k ustrežnejšemu reševanju teh vprašanj v statutu.

Področje družbenih služb, ki so ena temeljnih dejavnosti, obravnava osnutek statuta predvsem s težnjo, da bi čimbolj zadovoljil potrebe občanov. Ustrezni načini financiranja ter krepitev družbenih svetov kot politično-izvršil-

nih organov in pa organov družbenega upravljanja pri občinski skupščini bodo v znatni meri prispevali k boljšemu delovanju družbenih služb.

Te dni je dala občinska skupščina v javno razpravo osnutek statuta občine. Osnutek statuta je občinska skupščina že obravnavala na skupni seji z občinskim odborom Socialistične zveze, občinskim sindikalnim svetom, občinskim komitejem ZKS, kjer je bilo ugotovljeno, da osnutek statuta vsekakor ni popoln ter je v njem potrebno še marsikaj izpopolniti, vendar je bil sprejet sklep, da je navzlic temu zrel in da naj ga občani čim temeljiteje obravnavajo ter s konstruktivnimi predlogi in mnenji prispevajo h končnim določbam.

jk

Z letne konference mladine

Stališča mladih so odločna

Dne 2. februarja so se zbrali v Ilirski Bistrici na občinsko konferenco delegati mladinskih organizacij in več gostov, da bi pregledali dosedanje delo, ga kritično premotrili in si zastavili naloge za prihodnje obdobje.

Poročilo predsednika občinskega komiteja Zveze mladine ugotavlja, da dejavnost mladine v mladinskih organizacijah ni bila najboljša. Na konferenci so bili postavljeni v ospredje problemi proizvodnje in upravljanja.

Napredek v tej smeri je viden, saj so v organih samoupravljanja, občinski skupščini, svetih in drugih organih v večjem številu zastopani tudi mlajši kadri iz vrst mladine.

Dokaj kritično so na konferenci razpravljali o vlogi izobraževanja in ugotovili, da imajo zlasti v izobraževanju kadrov veliko težav, posebno z mladino, ki dokonča osnovnošolsko obveznost. Letno je take mladine okoli 200, a v občini se lahko zaposli le kakih 40 mladincev in mladink. Res je, da jih gre nekaj v srednje šole, toda s tem problem še vedno ni v celoti rešen.

Referat je opozoril na potrebo po zamenjavi sedanjih metod dela z boljšimi, privlačnejšimi, na aktivnejše sodelovanje mladih v družb. življenju, na zborih volivcev, javnih tribunah in drugod. Ugotovil pa je tudi, da mladina nima dovolj razvedrila, da organizacije nimajo sredstev, da društva životarijo, da ni lokalov za prireditve in da kulturno življenje spi.

Razprava je bila zelo razgibana. Podkrepiła je poročilo in referat o bodočih nalogah ter poudarila potrebo po tesnejšem sodelovanju z ostalimi činitelji in po skupnih naporih glede reševanja problemov, ki jih prinaša naše razgibano življenje.

jk

Delovno predsedstvo mladinske konference

Foto: Maraž

Delegati in gostje na mladinski konferenci

Foto: Maraž

Izkušnje okrog izdelave statutov

delovnih organizacij

Večina delovnih organizacij dela pospešeno pri urejanju notranje zakonodaje, verjetno zato, ker je rok za sprejem statutov zelo, zelo blizu

Vendar stanje ni povsem zadovoljivo, zlasti ne s stališča kvalitnih in vsebinskih priprav. Res je, da statut delovne organizacije ne morejo pisati vsi, ki bodo v njem našli svoje mesto, toda v večini primerov je bila predhodno zanemarjena konzultacija s širšim krogom ali celo posvet proizvajalcev, kako bi uzakonili določene predloge, principe in stališča, ki naj bi prišla v statut kot skupni dogovor vseh proizvajalcev.

Tako je bil poseben poudarek dan le tistim poglavjem, ki so jih vsebovala že stara Pravila in spadajo sedaj v strokovne poslovne določene služb ali sektorjev. Prav tako je bil dan poudarek uvodnim, splošnim ter končnim določbam dokaj precizno, tako da dobi človek vtis, da je obdelan samo »embalaža«, vsebina pa je nejasna in prepuščena stihiji...

Redki so statuti, ki ne bi npr. podrobno obravnavali delo komercialne, finančne, tehnične in proizvodne operative, način in postopek za volitve samoupravnih organov, skratka vse tisto, kar je že nekje uzakonjeno ali stvar prakse. Bistvene kategorije, ki so važne in dajejo pečat vsakemu družbenemu sistemu (zlasti našemu), kot so odnosi med proizvajalci, gospodarjenje, gospodarsko programiranje, poslovna politika in delitev, so v statutih zelo pomankljivo precizirane. Ni določil in garancij, da so ta določila izključno pravica samoupravnih organov, ne pa tehničnih izvrševalcev, t. j. določenih služb, kolegijev ali posameznikov.

Samoupravni organi se vse premalo zanimajo za kvaliteto priprav in se zadovoljijo z odgovorom, da komisija nekaj dela, zato do sedaj še ni bilo primera, da bi delavski svet ali upravni odbor razpravljali o vsebinskih razpravah in zahteval odgovor komisije.

Osnutki nekaterih delovnih organizacij so vse preveč splošni, tako da niso odraz stvarnega stanja, še manj pa je v njih zasle-

dititi smotrnost gospodarjenja in delovnih odnosov v perspektivi. Izgovori, da ne morejo izoblikovati statuta, ker še nimajo izdelane sistematizacije delovnih mest, so zelo pogosti. Analiza v tej smeri je pokazala, da dajejo sestavljalci prednost organizacijski shemi, še več, da si hočejo nekateri z njo zagotoviti sebi primerno mesto celo v statutu, ne oziraje se na funkcionalnost in potrebe delovne organizacije. V shemi organov samoupravljanja pa v večini primerov ni zaslediti konkretnih določil, tam pa, kjer so, so potisnjene za organizacijsko shemo obratov, oddelkov in sektorjev. Lahko se potem vprašamo, kako naj proizvajalec kar najbolj konkretno in neposredno sodeluje v gospodarjenju, ki mu je z ustavo zajamčeno kot dolžnost in pravica.

Ponekod, zlasti v družbenih službah, je opaziti težnjo čakanja in izida novih predpisov, čeprav bodo zakonske spremembe samo dopolnilo sedanjim predpisom in usklajeni z ustavnimi načeli, kar nikakor ne more biti ovira za lastno formulacijo statutov.

Ugotovitve so pokazale, da so nekatere manjše organizacije imenovale komisije za sestavo statuta, ki naj bi zbirale predloge, urejevale gradivo in organizirale razprave, vendar te komisije sploh niso pričele z delom, kljub temu pa osnutki že obstojajo v teh delovnih organizacijah. Tudi preveliko čakanje na pomoč od zunaj ali iskanje vzorcev je pokazalo svoje negativnosti pri urejanju materialnih in notranjih odnosov, ki so specifični za določeno delovno organizacijo.

Kljub temu, da se marsikdaj radi pohvalimo z našim sistemom samoupravljanja, ga še vedno pojmujejo mehanično, kot da mora biti gnan od zunaj. Od tu izvira tudi tendenca upravljanja in vođenja, ki se očitno ali posredno zrcali iz slehernega statuta. Vsak statut predvideva strokovni kolegij, ki naj bi bil samo posvetovalni organ, vendar je beseda »samo« že odveč, če pomi-

slimo, da že sedaj prihajajo na organe samoupravljanja predlogi s pripombami: »To je mnenje kolegija!« Zato bi bilo priporočljivo popolnoma izpustiti poglavje, ki obravnava kolegij ali strokovni kolegij, saj spada to določilo v pristojnost direktorja, ki je tudi dolžan, da se o določenih zadevah posvetuje s strokovnimi in ostalimi delavci, predno gre določena zadeva na sejo samoupravnih organov.

Dokaj močna je tendenca centralizacije gospodarjenja na nivoju delovne organizacije, tako da imajo delovne enote (zlasti dislocirane) le formalno pravico samoupravljanja. Posameznim strokovnim pa tudi samoupravnim organom, je decentralizacija sredstev in delitev ustvarjenega dohodka znotraj ekonomske enote trn v peti in imajo nešteto utemeljitev, da je to nepotrebno in škodljivo. Tudi za tem se skrivajo določeni interesi komandiranja in odločanja, ki jih naš družbeni razvoj ne more več trpeti.

Vse premalo govore nekateri statuti o kadrovski politiki in o zagotovitvi sredstev za investicije, tudi za dvig strokovnosti in družbenega standarda, ki ga ponekod pojmujejo kot socialno pomoč. Ponekod dele izobraževanje na strokovno in družbeno-ekonomsko. Pri tem se pojavljajo tendence, da je strokovno izobraževanje skrb delovne organizacije, družbeno ekonomsko pa skrb političnih organizacij. Zato se lahko upravičeno sprašujemo, ali bomo na tak način iz proizvajalca napravili tudi gospodarja? Izhajati moramo iz tega, da je izobraževanje pravica in dolžnost, ne pa privilegij, le tako bomo lahko uresničili ustavno načelo rotacije in selekcije na slehernem delovnem mestu v delovni organizaciji. Seveda je to danes iz osebnih interesov še vedno kamen spotike, vendar nas to ne sme motiti, da teh načel ne postavimo v statute, ki jih sedanji osnutki praktično nimajo. Načelo informiranosti in javnosti gospodarjenja je v sedanjih osnutkih res samo načelo, ki ne more zagotoviti, da bo obveščanje kvalitetno. Informativnost naj ne bo samo pasivna pravica proizvajalca za že storjena dejstva, temveč naj deluje preventivno; le tako bo zagotovljeno neposredno upravljanje. Zato naj bi statuti zlasti v večjih delovnih organizacijah predvidevali posebno službo za obveščanje.

Vprašanje družbeno političnih organizacij je v statutih marsikje zreducirano na nekaj pravic ali celo dolžnosti. Tako tretira-

nje pomeni omejevati ali nalagati tem organizacijam nekaj, kar ni v skladu z njihovimi statuti in programi.

Pri sprejemanju in usklajevanju aktov s statutom bi se moralo točno opredeliti, katera vprašanja se bodo reševala s posebnim pravilnikom, vendar mora statut vsebovati temeljna določila in jamstva za izvajanje sprejetih pravil, česar v večini primerov sedaj ni zaslediti. Prav tako ni določil za osebno in kolektivno odgovornost, tam pa kjer je o tem govora, se kolektivne pravice in dolžnosti mešajo z individualnimi. V poglavju, kjer govorimo o delovnih odnosih, nekatere statute preveva močan čut socialnosti, tako se še vedno daje prednost ogroženim, zanemari pa se strokovnost in delovni elan, čeprav vemo, da so kadri in smotrno delo vir vsega bogastva.

V vseh osnutkih so zelo slabo obdelana stališča do integracije (marsikje npr. pojmujejo kupo-prodajno pogodbo že kot obliko kooperacije). Dejstvo, da se nahajamo v času vključevanja v mednarodno delitev dela, bo delovne organizacije iz čisto eksistenčnih razlogov prisililo, da bodo same iskale povezavo s sorodnimi organizacijami in delitev dela znotraj določene panoge. Zato bi morali to neizogibno zakonitost smejeje vnesti v statute in določiti, kdo ima izključno pravico odločanja.

Prav tako skopa so določila, ki obravnavajo odnos delovna organizacija — komuna, čeprav je komisijam več ali manj znana funkcija komune kot teritoriale samoupravne enote, ki ureja vse gospodarske, komunalne, prosvetne, zdravstvene in ostale dejavnosti v korist proizvajalcev. Zato so izgovori več ali manj neutemeljeni.

Komisije za izdelavo statutov v delovnih organizacijah naj poleg osnutka razdele članom kolektiva še izčrpno obrazložitev, ki naj prikaže smoter tega temeljnega akta v poljudni obliki, da bo razumljiv slehernemu proizvajalcu. Le na ta način lahko pričakujemo v času, ko bodo statuti v razpravi, kvalitetne predloge in pripombe. Predno gredo statuti na vpogled občinski skupščini, naj jih delavski sveti sprejmejo samo formalno, dokončno pa šele tedaj, ko bodo razčiščena vsa principielna stališča med komisijami občinske skupščine in komisijami v delovnih organizacijah, ker bodo le pod tem pogojem priporočila skupščine dosegla svoj namen.

Anton Kobal

SAMOUUPRAVA *naših* OBČANOV

RAZGOVOR v našem uredništvu

Z 12. SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

Delo občinskega sodišča

Poročilo o delu občinskega sodišča je bilo skupščini prvič podano, a se bo odslej podobno poročanje redno izvajalo. Iz poročila je razvidno, da je bilo poslovanje ažurno in brez zaostankov. Organizacija poslovanja se izpopolnjuje in prehajajo na delitev po uspehu pri delu.

Pri raznih obravnavah je aktivnih 25 porotnikov, ki so pokazali potrebno odgovornost in objektivnost. Poravnalni sveti še niso v celoti zaživeli. Zelo aktivna sta edino poravnalna sveta v Il. Bistrici in Knežaku.

V civilnem sodstvu je bilo v letu 1963 67 pravnih zadev, 99 plačilnih nalogov, 175 zapuščinjskih zadev in 103 izvršilne zadeve.

Znižalo se je število stanovanjskih sporov in sporov, o čemer bo potrebno proučiti ozadje in vzroke, da takih zadev dosedaj ni bilo. V kazenskih zadevah je bilo 53 kazenskih zadev, 36 kazensko poizvedovalnih zadev, 66 raznih kazenskih zadev ter 2 mladolletniški kazenski zadevi.

Zemljiška knjiga je bila dobro vzdrževana, saj je bilo l. 1963 danih 36 knjig v prevezavo. Čuti pa se pomanjkanje ene delovne moči. V izvršilnih zadevah so bile težave, ker sodišče ni odločneje postopalo proti tistim, ki so se izvršbam upirali. Kljub temu, da je bila lani 4-krat potrebna asistenca organov LM, bo treba podvzeti ostrejšo ukrepe.

Težave so tudi z opremo in zaradi pomanjkanja modernejših sredstev (prenosni magnetofon), kar bo postalo nujno za uspešnejše poslovanje občinskega sodišča.

Sodnik za prekrške poročila

Iz poročila sodnika za prekrške je razvidno, da je bilo v letu 1963 700 upravno kazenskih zadev in 48 zadev iz pravne pomoči. Registrirani prekrški so v upadanju. Kršitve javnega reda in miru so se povečale, medtem ko so prekrški v javnem cestnem prometu relativno manjši, ker v mnogih primerih uslužbenci LM kaznujejo prekrške na kraju samem.

Denarne kazni, ki jih je izrekel sodnik za prekrške, so se gibale v razponu do 100.000 din in so znašale skupno 1.665.000 din. Od tega so plačale fizične osebe 171.620 din na račun analiz in odvzemov krvi, ambulantnih pregledov in iz naslovov pričin.

V letu 1962 je bilo izrečenih 21 zapornih kazni v skupnem trajanju 197 dni, v letu 1963 pa le 7 zapornih kazni v skupnem trajanju 125 dni.

V sedemnajstih primerih so bila voznikom motornih vozil odvzeta vozniška dovoljenja zaradi kršitve predpisov o javnem cestnem prometu. Prav tako je bilo

iz enakih razlogov (kaznovanih 24 tujih državljanov.

Kako je z našimi cestami?

Na območju celotne občine imamo okrog 130 km cest. Vzdrževanje cest IV. reda je zelo problematično predvsem zaradi pomanjkanja sredstev. Popravila in vzdrževanje se vrše le iz sredstev cestnega sklada in ob pomoči samih državljanov. Potrebna sredstva za vse ceste bi morala po kalkulacijah stroškov za 1 km znašati okrog 134 milijonov. Dohodki cestnega sklada so v letu 1963 znašali 18.941.143 din, izdatki pa 13.411.782 din. Za kolikor toliko smotrno vzdrževanje cest bi bilo v 1964. letu potrebnih 16 milijonov 737.600 din. Dohodki sklada bodo 15.017.000 din in tudi v celoti porabljeni.

Glede razdelitve sredstev sklada sta bila podana dva predloga. Po prvem naj bi bila razdeljena sredstva po 1 km ceste, kar bi znašalo 61.000 din na 1 km, toda brez stalne cestne službe. Po drugem predlogu, ki je bil tudi osvojen, bo nameščenih 9 stalnih cestarjev, za kar bo potrošeno 7.862.000 din. Nadalje bo potrošeno za vaške ceste 4.750.000 din za kopanje asfaltnih cest in posipanje z gramozom 1.500.000 din, 400.000 din za zimsko službo, 300 tisoč din za barvanje prehodov in 300.000 din za nabavo in postavitve prometnih znakov, skupaj torej 15.112.000 din.

- in z vodovodom?

Po odloku o upravljanju in vzdrževanju vodovodnega omrežja in vodovodov preide vodovodno omrežje z vsemi napravami in vodovodi na območju občine v upravljanje Komunalnemu podjetju. Vsa denarna sredstva, ki se ustvarijo s pobiranjem vodarine, se morajo stekati na poseben račun pristojnega organa za upravljanje vodovodnega omrežja. Ustvarjeni dohodek se sme uporabljati samo namensko za upravljanje, vzdrževanje in rekonstrukcijo javnih vodovodov.

Vodarina se plačuje na podlagi tarife za 1 m³ m porabljene vode. Tarifo predpiše komunalno podjetje Il. Bistrica na podlagi ekonomskega obračuna stroškov vzdrževanja.

Iz dela svetov v mesecu februarju

SVET ZA GOSPODARSTVO

je na svoji seji sprejel plan dela za leto 1964 ter imenoval komisijo za ugotovitev pogojev za odajanje turističnih sob.

SVET ZA DRUŽBENI PLAN IN FINANCE

je sprejel plan dela. Razpravljal je tudi o stopnjah doklade iz kmetijstva, o čemer bodo še razpravljali zbori volivcev. Po pred-

logu sveta naj bi bila občinska doklada različna po rajonih. Z ozirom na ugodnejše pogoje kmečkih proizvajalcev v nižinskih krajih naj bi se v teh predelih nekoliko zvišala, v vseh višjih krajih pa se bo z ozirom na socialno stanje in težke pogoje kmečkih proizvajalcev v glavnem povsod znižala.

Svet je nadalje predlagal občinski skupščini dopolnitev odloka o prometnem davku. Po tem predlogu bi odpadel prometni davek na urarsko obrt, izvozne artikole in kino-vstopnice.

SVET ZA KOMUNALNE IN STANOVANJSKE ZADEVE

je poleg odloka o urejanju vodovodnega omrežja osvojil predlog, da preidejo nekatere komunalne dejavnosti v sklop stanovanjske skupnosti. To se nanaša na snago, kopalnice, bazen, pokopališče in parke, o čemer pa mora sklepati še občinska skupščina.

SVET ZA KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

je razpravljal o rajonizaciji in določitvi občinske doklade.

Iz pregleda rezultatov kmetijske ankete je razvidno, da se je stalež živine napram 1962 izboljšal za 11,5 %, prašičev za 15 % in perutnine za 8 %, toda vse skupaj je še vedno pod stanjem iz leta 1961.

Rodovniška služba bo prešla od kmetijskega zavoda Gorica h KZ »4. junij« Il. Bistrica.

Svet je nadalje mnenja, da je potrebno ustanoviti kmetijski sklad, ki bi pospeševal kmetijstvo v družbenem in zasebnem sektorju. Sredstva za sklad naj bi se ustvarjala z odvajanjem 0,40 din od prodanega litra mleka ter 2 din od kg čiste teže zaklane živine. S tem bi bila tudi nadomeščena 5 % marža od žive teže živine, ki jo je prej prejemale Kmetijska zadruga.

Svet je sklenil povišati odkupno ceno mleka od 11 din na 14 din za 1 toličobno enoto.

Taborniki so dobili prostor

V našem časopisu smo že precej pisali o tabornikih, njihovih uspehih in težavah. Najteže je bilo prav to, da niso imeli nobene prostora za svoje sestanke in delo. Niso zato obupali in glej, tudi njim je posijalo sonce. Pred nekaj dnevi so v domu družbenih organizacij dobili za svoje delo na razpolago malo dvoran v pritličju. Kaj in kako bodo v njej delali, vam bomo v sliki prikazali morda že v naslednji številki »Snežnika«.

M. P.

V zvezi z aktualnim vprašanjem glede štipendiranja kadrov so se na povabilo našega uredništva prijazno odzvali študentje Anton Štemberger, Edo Lenarčič, Rajko Grlj in Andrej Žnidaršič ter nam odgovorili na nekaj vprašanj. Iz odgovorov na zastavljena vprašanja posredujemo naslednje zaključke:

Vsi so mnenja, kateremu se pridružujemo tudi mi, da so štipendije absolutno prenizke. Štipendije, ki jih izplačujejo naši štipenditorji, ne presegajo 10.000 dinarjev mesečno in dokaj zastajajo za štipendijami iz ostalih občin Slovenije. Da so življenjski stroški našega študenta v zadnjih letih močno narasli, nam potrjujejo izjave naših študentov, ki plačujejo za hrano in stanovanje minimalno okrog 12 do 14.000 din mesečno in še si morajo občasno kaj prinesiti od doma. Toda kje so še stroški za skripta, ki so zelo drag ter obleka in obutev? Kaj pa kulturna zabava? To danes našemu študentu ni več luksuz, temveč nujno potrebna duševna hrana.

Iz nadaljnjega razgovora je tudi razvidna nesmotrnost politike štipendiranja. Večkrat se zgodi, da zaradi slabega planiranja potreba po kadrih odklanjamo študenta z motivacijo, da takih kadrov ne potrebujemo. Nema lokrat se pa zgodi, da ravno na ta način odklonjene kadre nujno potrebujemo in jih moramo celo odkupiti. Kje je tu smotrnost in pravilnost programiranja? Obratno se tudi dogaja, da nam naše štipendiste poberejo drugi, ki nudijo boljše pogoje proti koncu študija. Mislimo, da takega študenta ne bi smeli obsojati, kajti moralne odgovornosti ne moremo zahtevati v preveliki meri, če sami nismo storili vsega, da bi ga obdržali.

Štipenditorji mnogo grešimo tudi s tem, da ne čutimo potrebe, da smo v tesnejših stikih z našimi študenti. Celotno vabilom na sestanke se ne odzovemo, čeprav je ta praksa v drugih občinah že več ali manj ustaljena. Študentu je zelo koristno, če čuti, da živimo z njim in spremljamo njegovo delo na fakultete ter se seznanjamo z vsem i problemi in težavami ter jih skušamo v okviru možnosti rešiti. Štipendije prihajajo na dekanat fakultet in če študent ni izpolnil pogojev, se štipendija vrne podjetju. Ali je ta praksa uvedena tudi pri občinski skupščini?

Ob teh vrsticah se je treba zamisliti. Izboljšajmo dosedanje stanje in povežimo se z našimi študenti! Preidimo k načrtnemu planiranju kadrov ter s primernimi štipendijami omogočimo študentom redno študij. Le na ta način bomo omogočili štipendistu, da se bo bolj posvetil študiju in ne bo stalno v skrbeh za vsakodnevne potrebe, da ne bo prisiljen iskati razne honorarne zaposlitve.

To je le nekaj misli, povzetih iz razgovora. Takih razgovorov mora biti čedalje več. Rešujemo te pereče stvari sporazumno, kar bo vsekakor koristilo tako štipendistu kot štipenditorju.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

LESONIT — POSOJILO SKOPJU

Mnogo več dela in govora je bilo ob vpisovanju posojila za Skopje kot pa sedaj, ko se akcija dejansko bliža h koncu. Denar se redno steka in prepričani smo, da bo finančni efekt dosegel pričakovanja. V tovarni LESONIT je kolektiv vpisal oktobra lani 5.556.000 din. Do danes je zbranih 4.729.000 din in tako ostane še za vplačilo do 15. marca, ko se akcija posojila Skopju zaključi, 827.000 din. Prepričani smo, da bodo ta sredstva v celoti zbrana do predvidenega časa kljub temu, da so nekateri delavci odšli iz podjetja in se niso več zaposlili. Tako bo vsak delavec prispeval za Skopje okrog 10.500 dinarjev.

M. P.

IZDELAVA STATUTA V LESONITU V KONČNI FAZI

Ožja komisija za izdelavo statuta je končala z delom. Predosnutek bo šel naprej v obdelavo pred ožji forum, ki ga bodo sestavljali predstavniki organov delavskega samoupravljanja, ekonomskih enot ter predstavniki političnih organizacij in vodje strokovnih služb. Takoj nato bo šel predosnutek statuta pred kolektiv.

Predvidevamo, da bo delavski svet o njem dokončno spregovoril od 15. do 20. marca.

JANUARSKA PROIZVODNJA IN IZVOZ V LESONITU

Prvi mesec v letu je značilen po rekordni proizvodnji, dobrem izvozu in osebnih dohodkih. Mesečni proizvodni plan v vseh treh proizvodnih obratih je izpolnjen s 120,66 %. Rekordno proizvodnjo je dosegel obrat za proizvodnjo lesonita s 121,61 %.

Stroji se praktično niso ustavili niti sekunde, kar je pripisati dobri organizaciji dela, dobrem planiranju in stimulativnim elementom nagrajevanja, ki vplivajo na povečanje produktivnosti. Mesečni dinamični plan izvoza je dosežen s 85 %, kar je še kar vzpodbudna kvota v startu po-

slovnega leta 1964. Potencialno nevarnost, ki tiči v zastareli stiskalnici, skuša podjetje reševati s popravili. V nekaj mesecih bo tudi ta problem rešen z uvozom novih nadomestnih delov.

D.

ZAKLJUČNI RAČUN PRED ROKOM

Delavski svet podjetja Topol je sprejel na svoji zadnji redni seji zaključni račun za leto 1963, ki je bil končan 2 dni pred določenim rokom. Iz zaključnega računa povzemamo najvažnejše podatke, iz katerih je v glavnem razvidno formiranje in delitev dohodka.

Iz primerjave stroškov leta 1962 napram 1963 je razvidno, da so ti narasli za 13,4 %, medtem ko je celotni dohodek porasel za 18,9 %; to je predvsem zaslugi boljšega izkoriščanja surovin in materiala, štednja in večje produktivnosti.

Rezultati poslovanja na enega zaposlenega v primerjavi z letom 1962 so naslednji:

Celotni dohodek je porasel za	29,4 %
Neto produkt za	42,8 %
Čisti dohodek za	52,1 %
Sklad osebnih dohodkov za	45,0 %

Kot je iz gornjega razvidno, sta najbolj narasla čisti dohodek in sklad osebnih dohodkov. Osebnih dohodki so se v letu 1963 povečali za 31,5 %, to pa zaradi nizkih osebnih prejemkov v letu 1962.

C. K.

OBVESTILO BRALCEM

Pri zadnji številki »Snežnika« je prišlo v tiskarni do ne ljube pomote. Mnogi od vas, dragi naročniki niste pravočasno dobili lista po pošti, nekateri pa sploh ne. Prosimo vas, da nam ta spodrseljaj blagohotno oprostite.

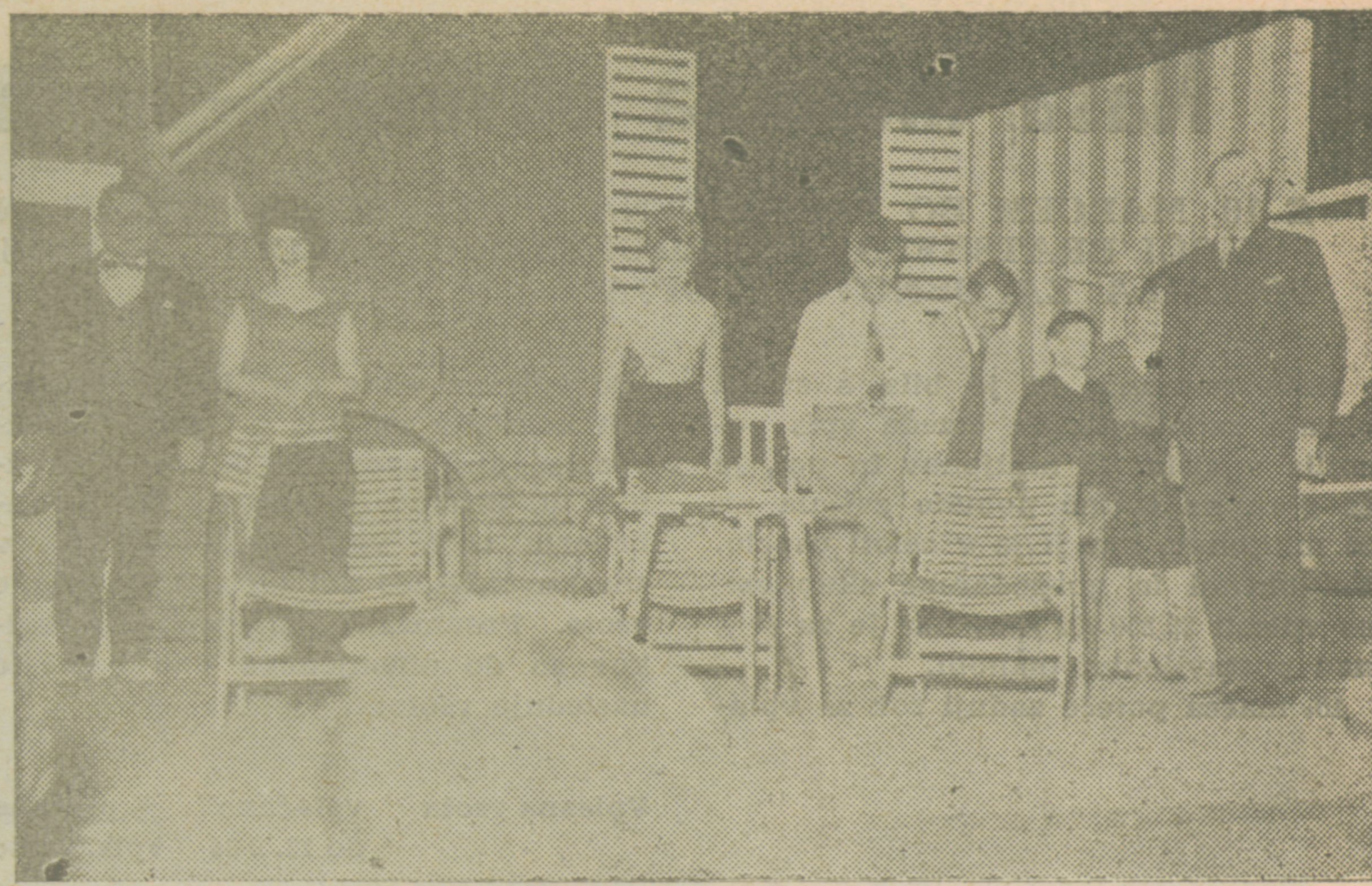
Tiskarna
»Kočevski tisk«
Kočevje

OBVESTILO

Turistično društvo obvešča cenjeno občinstvo, da sprejema prijave prostih sob, ki bi jih bili posamezniki pripravljene dati na razpolago v letni sezoni. V poštev pridejo le primerno urejene sobe, ki jih bo po prijavi pregledala in odobrila za to pristojna komisija pri skupščini občine Ilirska Bistrica.

Z ozirom na to, da razpolaga Ilirska Bistrica z zelo majhnimi kapacitetami ležišče v gostinskih obratih, bi bilo prav, da bi se čim več občanov odločilo za to, da prijavijo turistične sobe. Prometni davek na privatne sobe in ležišča je v celoti ukinjen. Sobe bodo razvrščene v kategorije in tako tudi obračunane. Turistično društvo bo tudi posredovalo pri izdajanju kreditov za adaptacijo sob, nabavo postelj in opreme, vendar šele takrat, ko bo sklenjena pogodba za najem sobe za 5 let.

Za vsa morebitna pojasnila se obračajte na Turistično društvo; prijave za oddajo sob vlagajte pri gostinskem podjetju »Soča«, hotel »Zmaga« v Ilirski Bistrici.

V tem mesecu je gostovalo pri nas goriško gledališče z veselo komedijo »SEDEM LET SKOMIN« Foto: jk

NOVOKRAČINE

Vas Novokračine je pred kratkim dobila nov televizijski sprejemnik. Sprejemnik so ji podelila reška podjetja, kjer so zaposleni delavci iz Novokračin.

KNEŽAK

V Knežaku so s prostovoljnimi delom opravili nad 700 delovnih ur pri popravilu poti. S prispevkom občinske skupščine pa bodo uredili še druge vaške poti.

KOSEZE

Dejali boste, kaj neki se mi oglašamo, saj smo Bistrici tako blizu, da lahko hodimo v center »na kulturno razvedrilo in zabavo«. Če je to kino, že prav, s tem pa je tudi konec. V Bistrici ni prostora, kjer bi se mladina nemoteno sestajala, delala in zabavljala, mi v Kosezah pa ga imamo. Žal je to tudi vse. V pro-

storu bivše šole nimamo ničesar razen par stolov. Letos poleti smo priredili ples, da smo dobili nekaj denarja, a to je premalo. Radi bi si kupili vsaj gramofon, da bi ob nedeljah in večerih zaplesali, sedaj ko je noč že zgodaj. Prav zato na tem mestu kličemo vsem organizacijam: »Pomagajte nam uresničiti skromne želje, morda bomo imeli priliko vrniti pomoč!«

Mladinec

KNEŽAK

Predstavniki krajevnega odbora Socialistične zveze, Zveze borcev in drugih organizacij so imeli prvo skupno razpravo o osnutku občinskega statuta. Sklenili so, da bodo predlagali občinski skupščini, da dopolni določila zasebne obrti, ki v statutu ni dovolj jasno omenjena. Prav tako bi bilo potrebno v statutu dopolniti določila o delu in finansiranju krajevnih skupnosti.

Pisma bralcev

V BRKINIH SO TUDI RJAVČE!

Na majhnem hribčku v Brkinih stoji prijazna partizanska vasica Rjavče.

Glede položaja vasi je takole: Vas je dobre 3 ure oddaljena od ceste in zato se zdi popotniku, da je odrezana od sveta. Toda to ni samo popotnikova misel, temveč resnica.

V vas ne pride sploh nobeno motorno vozilo. Trgovine in gostilne seveda nimamo, da ne govorim o kakšni šoli in podobnem, ker se niti ne splača teh stavb v vasi delati.

Prebivalci se ukvarjajo s kmetijstvom, kar jim ne prinaša dovolj dohodka za najosnovnejše življenjske potrebe. Če bi bila cesta, bi se nekateri vaščani zaposlili v bližnjih tovarnah, čeprav je malo vaščanov sposobnih za zaposlitev.

Torej največji problem, ki zavira razvoj vasi je — cesta.

V NOB se je vas dobro izkazala.

Starejši pravijo, da je bilo po NOB v vasi dvaintrideset mladincev in petindvajset mladink. Torej — vas je bila polna mladine. Danes sta dva mladince in dve mladinki.

Vas šteje trideset hiš in še od teh je večina nesposobnih za stanovanje.

In še to! Dokler je imela zgradba bivše šole streho, sem imela še nekakšno upanje. Govorili so, da se bo zgradba obnovila in dogradila cesta, pa je prišlo ravno obratno. Vidimo, da gre vse h kraju in tudi zgradba je vzela slovo.

Marija Gustinčič
iz Rjavč

Naša moralna obveza — vplačati posojila za obnovo Skopja!

Z 10. MARCEM BO ZAKLJUČENA AKCIJA SOLIDARNOSTI IN POMOČI BRATSKEMU MAKEDONSKEMU NARODU — VPIS POSOJILA ZA OBNOVO SKOPJA

Naša komuna, ki je bila s strani okraja zadolžena, da izvede vpis posojila v višini 19 milijonov in pol, je ta plan na lastno pobudo zvišala na 33 milijonov, kar ji je v celoti uspelo. Vsi občani in gospodarske skupnosti so vpisali 32,856.000 din, kar je za 69 % nad postavljenim planom.

10. marca poteče zadnji rok za vpla-

čilo vpisane vsote posojila. Po podatkih komisije za vpis pri Službi družbenega knjigovodstva NB — podružnica II. Bistrica je bilo na dan 13. februarja t. l. vplačanega posojila v znesku 24,238.500 din ali 73,7 % vpisane vsote. Posamezne kategorije vpisnikov so do omenjenega dne vplačale naslednje vsote:

	Vpisana vsota	vplačano do 13. 2. 64	% plačane vpis. vsote
Gospodarske organizacije in skupnosti	6,050.000	4,350.000	71,9
Delavci in uslužbeni gosp. organizacij, ustanov in zavodov	20,482.000	17,773.300	86,9
Privatniki, kmečki proizvajalci, obrtniki, dijaki, gospodinjice itd. iz Trnovega in II. Bistrice	5,131.000	1,511.200	29,6
	1,193.000	604.000	50,6
Skupaj:	32,856.000	24,238.500	73,7

Is navedenih podatkov je razvidno, da pri vplačilu vpisanega posojila za Skopje najbolj zaostajajo privatni kmečki proizvajalci. Vprašujemo se, ali je razlog, češ da ne vedo kje vplačati vpisane vsote, res utemeljen.

Z ozirom na zadnji rok vplačila tj. 10. marec želimo, da bi vsi tisti, ki so se z dano obljubo in zavestjo odzvali plemeniti nalogi, to svoje dejanje tudi do konca izpeljali. V ta namen objavljamo vplačilna mesta, kjer

lahko vsi tisti kmečki vpišovalci, ki še niso vplačali do 10. marca, to store:

1. Pri KZ »4. junij« Ilirska Bistrica lahko vplačajo vpišovalci iz vasi: II. Bistrica, Trnovo, Topolc, Podstenje, Mereče, Podstenjšek, Zarečje, Harije, Zarečica, Tominje, Zajelšnje, D. Zemon, G. Zemon, Koseze, M. Bukovica, V. Bukovica, Sabonje, Postrvica, Jasen, Vrbovo, Vrbica, Jablanca, Soze, Dobropolje, Brce, Rečica.

2. Pri odkupni postaji KZ na Premu vpišovalci iz vasi: Prem, G. Bitnja, Spodnja Bitnja, Ratečevo Brdo, Kiolovče, Smrje, Celje, Prelože, Janežovo Brdo, Ostrožno Brdo.

3. Pri odkupni postaji KZ v Zabičah vpišovalci iz vasi: Zabiče, Kuteževo, Trpčane, Podgraje.

4. Pri gozdnem obratu KZ v Knežaku vpišovalci iz vasi: Knežak, Bač, Koritnice, Sembije, Podtabor.

5. Pri odkupni postaji KZ v Podgradu vpišovalci iz vasi: Podgrad,

Hrušica, Male Loče, Podbeže, Račice, Zalčja, Starod, Studena Gora, Pavlica.

6. Pri odkupni postaji KZ v Jelšanah vpišovalci iz vasi: Jelšane, Novokračine, Sušak, Dolenje, Nova vas, Veliko Brdo, Fabel.

7. Pri odkupni postaji KZ v Pregarjah vpišovalci iz vasi: Pregarje, Rjavče, Huje, Gabrk.

8. Pri Stanovanjski skupnosti v II. Bistrici vplačajo prebivalci izven delovnega razmerja (obrtniki, dijaki, gospodinjice itd.) iz območja II. Bistrice in Trnovega.

Upamo in želimo, da bo do zadnjega roka vplačana vsa vpisana vsota. Mislimo, da mogoče ne bi bilo napak, če bi zastopniki vplačilnih mest za kmečke proizvajalce sami obiskali vpisnike na njihovih domovih. Marsikomu bi s to akcijo prihranili pot in ga istočasno spomnili na njegovo moralno obveznost, kateri smo se vsi radi in množično odzvali.

D. H.

IZPOD REŠETA

Recept za prodajo nekurantnega blaga

Znano je, da imajo naša podjetja v Ilirski Bistrici in tudi drugod na zalogi za nekaj težkih milijonov dinarjev svojih ali kupljenih izdelkov, ki jih v knjigovodstvu vodijo pod rubriko »nekurantno blago«. Kaj naj stori s temi zalogami?

Če hočemo odgovoriti na to vprašanje, moramo poznati politično ekonomijo. Ta nas uči, da imamo dve vrsti blaga: kurantno, ki ga lahko prodamo, in nekurantno, ki ga težko ali sploh ne prodamo. Odnos med tema dvema vrstama blaga, ki se formira na trgu, se imenuje struktura potrošnje.

Sedanja struktura potrošnje govori v prid kurantnemu blagu. Zato ostajajo v skladiščih velike zaloge nekurantnega blaga. Da bi ga prodali, moramo torej spremeniti strukturo potrošnje. Če pa hočemo to doseči, moramo najprej spremeniti okus potrošnika.

Spreminjanje okusa potrošnika je dokaj težavna naloga. Naš potrošnik se namreč v zadnjih letih pojavlja na trgu kot vedno bolj izrazit individualist in noče ničesar slišati za nekurantne skrbi proizvajalcev in skupnosti. Rok, do katerega bi mu lahko s prepričanjem prišli do živega, smo že zamudili. Zdaj so potrebni odločni ukrepi.

V tem smislu pozdravljam pobudo nekaterih naših proizvajalnih podjetij in proizvajalcev, ki so se odločila za tako imenovano vezano prodajo. Takšna prodaja ni novost, ima pa nove pozitivne posledice.

Postopek je naslednji:

Trgovsko podjetje bi rado kupilo v proizvodnem podjetju

1000 moških srajc. Dobi jih, toda le, če kupi še 2000 živo pisanih robcev, s kakršnimi so si ob nedeljah brisali nosove naši dedje. Trgovcem ne preostane drugega, kot da robce kupijo. V trgovinah pri nas se postopek ponovi. Potrošnik lahko kupi srajco, če kupi dva robca zgodovinske vrednosti. Brez robcev ni srajce.

Priporočam pa preudarno postopnost, kajti preveč dobrega nikoli ni dobro. Tako bi prvih nekaj mesecev vezano prodajali samo sorodne predmete, da bi se ljudje privadili na tak način prodaje. Novopečenemu atu, ki pride po dudo, bi zraven prodali še fajfo. Kadilec bi lahko kupil vžigalice, če kupi hkrati še vžigalnik za desetdnevno garancijo. Preproge bi vezano prodajali s copatami, konfekcijske hlače pa z blagom, ki je bilo namenjeno za Orient, pa ga tamkaj ne marajo, ker je celo za njihove pojme prečudno pisano.

To bi bilo za začetek dovolj.

Proces pa bi se nadaljeval v smislu vse večje povezave prodajnih predmetov. Ata bi moral razen dude in fajfe kupiti še par kopit za moške čevlje, kakršne so nosili med obema vojnama in ženske dokolenke. Kadilec bi dobil vžigalice, če bi kupil še vžigalnik, otroške žabe in pipec. Preproge bi vezano prodajali s copatami in golaževimi konservami, romane svetovnih klasikov z defektnimi nočnimi posodami, konfekcijske hlače pa z nekurantnim tekstilnim blagom, namenjenim za Orient, kubističnimi slikami in pisalnimi mizami, narejenimi iz svežega lesa.

Tako bi vezana prodaja v nekaj mesecev spremenila strukturo potrošnje v korist nekurantnega blaga, očistila skladišča zalog in spremenila okus potrošnika.

Potrošniki bi gotovo tekmovali med seboj, kdo ima lepše razpokano mizo in čigav lonec je bolj oškrbljen, kdo nosi bolj butaste čevlje in čigav klobuk ima lepše povešene krajece.

Spremenila pa bi se tudi dejavnost naše propagandne službe. Prirejali bi modne revije nekurantnega blaga in v kinu bi ženske razkazovale obleke, narejene iz tekstila, ki ga nismo mogli izvoziti.

Obstoja pa nevarnost, da bi se okus potrošnika — zavoljo zakona inercije — tako zelo spremenil, da bi doslej nekurantno blago postalo kurantno in tisto, ki je bilo doslej kurantno, nekurantno, kar se v politični ekonomiji imenuje kvalitetni skok. Vendar nam takšen skok, tudi če do njega pride — spričo količinskih razmerij med obema vrstama blaga — ne bi kdove kaj škodoval.

Jk

Ob skodelici kave

Bilo je pred nekaj dnevi v eni mlečnih restavracij v II. Bistrici.

Sedel sem pri srednji mizi, srebal črno kavo in prebiral časopis. Pri mizi na levi strani sta sedeli dve dami v elegantnih škorenjcih in s kučmo na glavi, pri mizi na desni strani pa tri dekleta nekje iz Podgore. Bila so oblečena v ponošene plašče, imela slabo obutev in zakrpane nogavice. Z leve sem slišal tale pogovor:

»Veš, moram se na vsak način nekje zaposliti.«

»Ej, tebi se pa res ni treba zaposliti. Saj ima tvoj zelo lepe dohodke in dovolj zasluži za oba.«

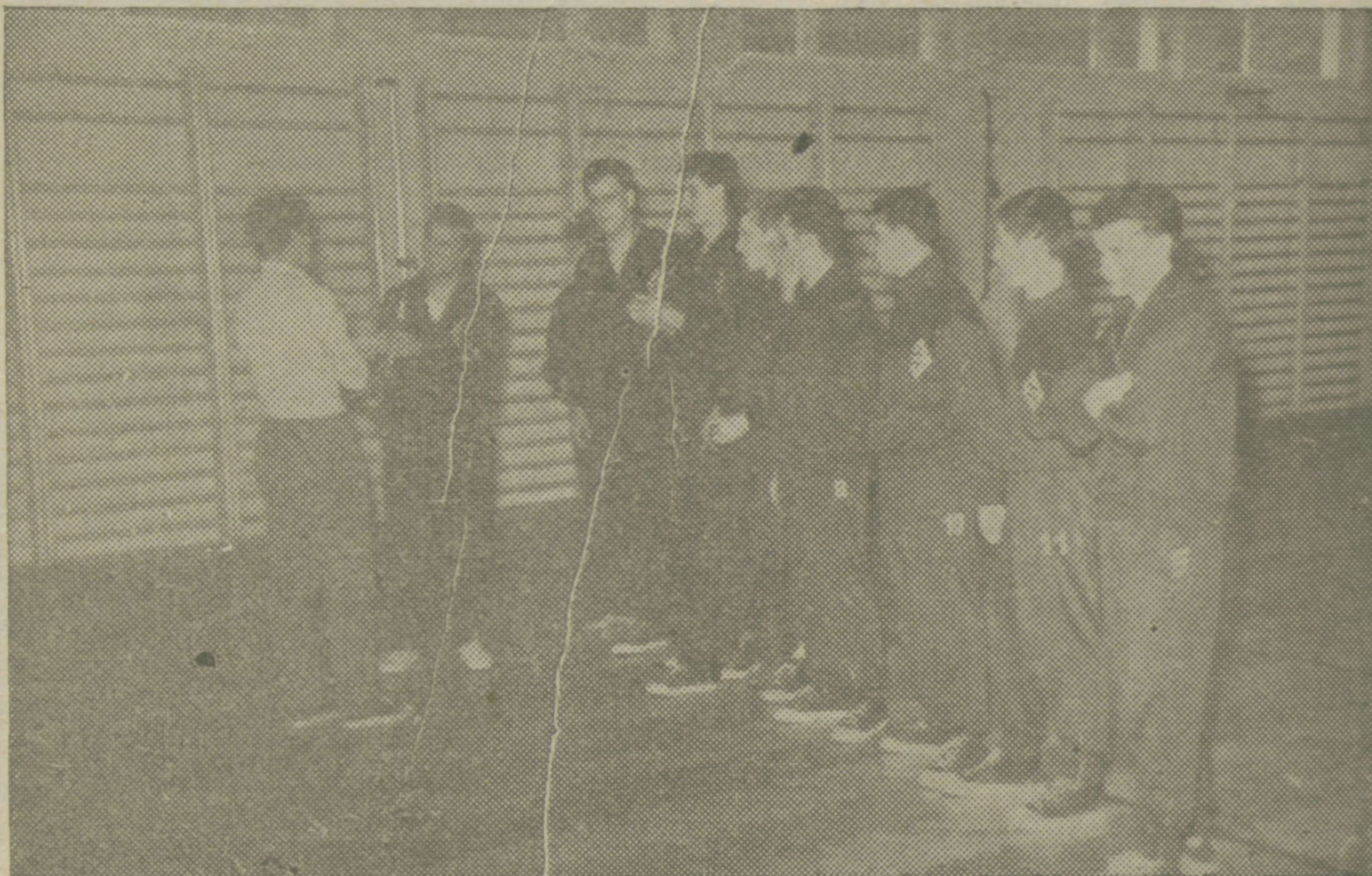
»Veš, draga prijateljica, avto bomo nabavili, zato si moram najti službo.«

Nato pa sem prisluhnil tudi pogovoru treh deklet iz Podgore pri mizi na desni strani.

»Oh, da bi se že vendar mogla nekje zaposliti! Tako zelo sem potrebna obleke in obutev, predvsem pa bi rada staršem čimprej plačala hrano, ki mi jo že leto dni očitajo.«

Kofetar

NAŠ ŠPORT

Podelitev pokala košarkarski ekipi LESONIT za svoje I. mesto

Foto: jk

DANES JE VEDNO MANJ KMETIJSKIH PROIZVAJALCEV, KI BI Z NEZAUPANJEM SKLEPALI POGODBE S KMETIJSKIMI ORGANIZACIJAMI IN POSTAJA VSAKEMU PROIZVAJALCU JASNO, DA JE S SODOBNO AGROTEHNIKO IN S PRIDOBITVAMI SODOBNE KMETIJSKE ZNANOSTI MOŽNO DOSEČI UGODNE HEKTARSKÉ DONOSE, KI BI ZA STARE CASE POMENILI PRAVE CUDEŽE.

Z mednarodne razstave v Hamburgu — preproge in trate cvetja. Zeleni svet rastlin je neizmeren, pester in očarljiv. Studij rastlin nas popelje v svet, ki nam je mnogo bližji, kakor domnevamo. Spoznavamo, da rastline ne samo vzklijejo, živijo in ginejo kakor mi, temveč vsebujejo moč in občutljivost, ki sta zelo podobni našim. Iz rastlinskega sveta se marsikaj naučimo; predvsem pa, da je treba živeti in premagovati zapreke, na katere v življenju naletimo. Rastlina nam da poguma in vztrajnosti in je vredna, da jo občudujemo.

V. K.

RAZSTAVA POD GESLOM:

Gozd na Krasu Slovenskega Primorja

Že deset let je, kar obstoja Gozdarsko lesni muzej v Bistri.

V začetku tega meseca je bil v Bistri pri Vrhniku posvet glede otvoritve razstave pod geslom: »Gozd na Krasu Slovenskega Primorja«. Na podlagi tega posveta je sedaj razstava odprta v Bistri, od 20. februarja pa do 4. aprila t. l. pa naj bi kot potujoča razstava obiskala: Novo Gorico (od 20. 2. do 25. 2.), Sežano (od 28. 2. do 2. 3.), Koper (od 8. 3. do 16. 3.), Piran (od 19. 3. do 24. 3.), Il. Bistrice (od 27. 3. do 1. 4.) in Postojno (od 4. 4. do 7. 4.). Ta razstava je v zvezi z uresničitvijo velikega gozdomelioracijskega projekta za kraško pokrajino. Projekt je izdelal inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije; inštitut je bil tudi pobudnik za ustanovitev gozdarskega, lesnega in lovskega muzeja in sodeluje v njenem vodstvu. Razstava obsega fotografsko dokumentacijo, kartografsko obdelavo kraškega ozemlja in tabelarna pojasnila. Deli se na zgodovinski del, na del, posvečen apnencu, na del, posvečen flišu (Brkini) in na elaborat, ki ga je izdelal, kot že omenjeno, inštitut.

Namen te razstave je predvsem, da se z važnim problemom

obnove oziroma izboljšanja gozdov na kraškem svetu, ki zajema petino Slovenije, seznanja širša javnost, da bo bolje razumela pomembnost teh del za dvig gospodarsko pasivnih ozemelj v prihodnjih desetletjih. Jedro razstave je tolmačenje gozdomelioracijskega projekta, ki je dokaj razsežen in kompliciran. Razstava ponazoruje vso zapletenost in pomembnost projekta pogozdovanja in melioracije krasa.

Pogozdovanje krasa ima stoletno zgodovino. Začelo se je v okolici Trsta. Prvi poskusi kraškega pogozdovanja so vredni priznanja, najstarejši ohranjeni nasadi pa so častitljivi spomeniki vztrajnega prizadevanja pogumnih gozdarjev in žive priče njihove zmage nad uporno kraško naravo. Leta 1875 je bilo ustanovljeno »Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo«, ki je imelo svojo ustanovno skupščino v Postojni. To društvo je bilo glavna gibalna sila za obnovo našega krasa, uradna posvetovalnica za reševanje strokovnih vprašanj v zvezi s pogozdovanjem krasa, uradni predstavnik in zagovornik kraškega pogozdovanja pred oblastjo, pri kateri je izposlovalo zgodovinsko važne zakonske odločbe, ki so urejale, usmerjale in pospeševale pogozdovno delo. V času društvenega obstoja, od leta 1875 pa do leta 1919, je bilo opravljeno ogromno delo, o katerem pričča okrog 5000 ha ohranjenih odraslih borovih sestojev ki pa predstavljajo komaj polovico vseh nekdanjih nasadb.

Prva svetovna vojna (1914 — 1918) je presekala zlato dobo kraškega pogozdovanja. Po končani vojni je sledila najtemnejša doba za naš kraški svet, ki je četrto stoletje ječal pod italijanskim jarmom,

Viljem Kindler

Sklepajmo pogodbe za krompir in korenje!

Naše območje ni znano samo po sadjarstvu in živinoreji, pač pa tudi po velikih količinah ostale rastlinske proizvodnje, zlasti še po pridelovanju krompirja. Vemo, da je danes že možno pridelati 350 q krompirja in tudi več na hektar. Res je, da nismo bili kaj dosti izbirčni glede sorte, zato vodijo predvsem tiste sorte, ki zahtevajo manj skrbi pri pridelovanju in ki so odporne proti krompirjevi plesni. To pa sta danes merkur in voran, slabši po kvaliteti, dobri pa zaradi velikih hektarskih donosov. Vse je bilo tudi v redu, dokler nismo tudi potrošniki postali izbirčni. Danes pa si želimo takih sort, ki odgovarjajo našemu okusu; med nje nedvomno spadajo sorte kot so bintje, cvetnik, tolminec in druge na novo vzgojene kvalitetne sorte. Teh pa ima naše območje le malo.

KZ »4. junij« v Il. Bistrici se trudi, da bi v našem območju prevladovale tiste sorte, ki bi brez dvoma lahko hitro izpodrinile industrijske sorte in bi imelo naše območje še nadalje sloves po dobrem krompirju. V lanskem letu je v kooperacijskem sodelovanju pričela za bintje, letos pa je nabavila 5 vagonov semenskega krompirja sorte tolminec, ali kot ga nekateri imenujejo holandec ali majstnik, po ceni 55 din za kg. Težnja zadruga je, da bi letos to količino v celoti oddala kooperantom, ki bodo želeli sodelovati z zadrugo. Sicer ne gre tu za formalne pogodbe: damo ti krompir in gnojila, s prodajo pridelka pa se vbadaj sam kot veš in znaš. Sklepale se bodo take pogodbe, da bo kmet vedel, kdaj in koliko ga bo prodal in po vnaprej zagotovljeni ceni. To bo zadrugi omogočilo, da bo vedela, s kakšnimi količinami razpolaga in da bo pravočasno preskrbela za prodajo. Marsikdo bo imel pomisleke glede cene, vendar danes tudi naše tržišče zahteva, da si blago kupci priskrbijo pravočasno in po zagotovljenih cenah. Tem zahtevam pa se mora podrediti tudi zadruga s svojimi proizvajalci, če hoče, da ne bodo ostale količine neprodane, kot je bilo n. pr. letos prav s krompirjem.

Stihije, ki je vladala vse do danes, mora prenehati in začetni moramo planirano proizvajati. Le tako bomo odstranili vse nepotrebne skrbi, kam s pridelki in kako bo s cenami.

Za sklepanje teh pogodb bodo vse odkupne postaje dobile še posebna navodila, lahko pa se posamezni proizvajalec obrača tudi na upravo za druge oziroma na osebo, ki je odgovorna za kooperacije, ki mu bo rade volje dala vsa navodila.

Nič manj pomembna pa ni proizvodnja rdečega korenja, ki ga je lansko leto zadruga uvedla v poskusno pridelovanje s kooperanti. Verjetno ni proizvajalca, ki ne bi bil zadovoljen s proizvodnjo in dohodkom, ki ga je imel. Nasa prehranska industrija tudi letos teži za tem in sicer še v večjih količinah. Da bo zadruga dosegla te količine, bo potrebno povečati površine in krog kooperantov.

Pri poskusni proizvodnji smo ugotovili, da klimatski in ostal ekološki pogoji v celoti odgovarjajo tej proizvodnji. Korenček ljubi precej dobro zemljo, pognojeno s hlevskim gnojem v prejšnjem letu. Rabi tudi precej kalija, kot vse ostale gomolnice in korenovke, z dodatkom dušičnega gnojila. Sejemo ga v vrste 30 do 35 cm narazen in 2-3 kg na hektar.

Kdor je lansko leto sodeloval v tej proizvodnji, mu najbrže ne bo potrebno dokazovati in ga prepričevati, ali se to izplača ali ne. Primer, da je kmet iz Harij pridelal na 5 arih 1200 kg korenja, nekateri pa celo več, je menda več kot prepričljiv.

Sorta, ki je predvidena za to leto, se imenuje gigant in močno prekaša prejšnjo. Z njo je možno doseči 30 ton na ha in več. Izpopolniti pa bo potrebno agrotehniko, saj jo naši pridelovalci le malo poznajo.

Seme bo tudi letos zastoj za vse proizvajalce, ki bodo želeli sodelovati v tej proizvodnji. Zagotovljena je tudi cena, ki bo znašala za proizvajalca 25 din. Letos bomo posejali s korenjem 30-35 hektarov.

P.

Seznam novih naročnikov za marec 1964

CK ZMS Ljubljana, Muha Rado, gostilna Hrušica, Celin Frida 117 Melville Ter Mavly Brisbane Q.L.D. Avstralija, Poklar Anton, Zabiče 15 Pirska Bistrica, Kozlevčar Jože, Ljubljana Gestrinova ul. 6/II, Boštjančič Frank, 1119 Summit St. Joliet U.S.A., Joseph Fatur Box 37 Sidmouth B.C. Canada, Alojz Petrač 708 E 56 St. Cleveland 10, Ohio U.S.A., Gustinčič Marta 4 Rupert. Street Merrylands Sydney N.S.W. Avstralija, Ivanka Ba-

bič 2925 Wilson Ave Bront 69 New York U.S.A., Hojnik Ivanka, Brestanica št. 12 p. Kamnica pri Mariboru, Boštjančič Silvana James st. Shrub Oak New York U.S.A., Radio Koper, Koper, Matko Ivana, Sp. Bitnja 11 p. Prem, Iskra Jože, Sperlingsgatan 12 D Malmö ö Sweden, Vrh Mirko, V.P. 4815/1 Brčko Bosna, Strle Jože, V.P. 42290 Požarevac, Semso Jamaković, Sarajevo Zagrebačka 93, Horvat Marija

15340 - 110 Ave Edmontana Albert Canada, Frank Silvester 105 13 Reno Ave Cleveland 5. Ohio U.S.A., Primc Ivana 198 High Street London S.W. 19 England, Prosen Anton Otočec ob Krki št. 46 Novo mesto, Zidar Bernard št. 9 Elliott St. Traralgon Vic Avstralija, Zidar Antonija, Topole 79 Pirska Bistrica, Mr. Grbec Joseph 3810. W. 157. st. Cleveland 11 Ohio, U.S.A.

Pozdravljeni v naših vrstah vi, ki boste nadaljevali naše delo!

Koprsko učiteljsiše pošilja že vrsto let dijake V. letnika na enomesečno prakso na razne osnovne šole. V Ilirski Bistrici so letos na praksi štirje bodoči učitelji — tri dekleta in en fant. Poleg teh je še ena dijakinja na osnovni šoli v Knežaku. Z Dušanko, študentko naše občine, sva se srečali v razredu. Zanimalo me je, kaj jo je privabilo v ta poklic. Najin pogovor je potekal približno takole:

● Zakaj ste si izbrali ta poklic?

— Predvsem zato, ker me veseli delo z mladino.

● Ali ste si sami želeli priti na prakso v svoj domači kraj?

— Učiteljsiše ima zelo malo finančnih sredstev, zato si ne more privoščiti tega, da bi dijaki odšli na prakso, ki bi bila združena z velikimi stroški (hrana, stanovanje), poleg tega si vsak želi biti doma, kjer mu je najboljše.

● Kako se počutite v razredu?

— Ko sem prvič stopila pred otroke, mi je od strahu utripalo srce, toda že prvi stik z njimi mi je upihnil vso bojazen. Hitro sem dobila kontakt z učenci in počutilim se srečna. Mislim, da mi bo slovo težko.

● Kakšne naloge vas še čakajo poleg dela v razredu?

— V enomesečni praksi se moram spoznati z vodenjem razrednih uradnih knjig, s pisarniško administracijo, z upravljanjem in samoupravljanjem šole, za kar sem dobila v študij pravilnik o šoli in pravilnik o delitvi dohodka. Seznanjati se moram z vsemi organizacijami, ki delujejo na šoli in delati v obstoječih krožkih. Ob koncu pa me čaka še samostojna proslava in roditeljski sestanek, pa tudi na stik s starši učencev ne smem pozabiti.

● Ali je praksa po vašem mnenju potrebna?

— Pa še kako! Šele zdaj, ko usklajam teorijo s prakso, vidim, da pravzaprav delo samo oblikuje vzgojitelja in učitelja. Srečujem se s težavami in prijetnostmi, ki jih do sedaj nisem poznala. Mnogo sem pridobila. Poučne ekskurzije, različni poizkusi, skupinski pouk, delo ob flamelografu, z episkopom in magnetofonom ni enolično. Srečna sem, da sem prišla na šolo, ki razpolaga z mnogimi modernimi učili, ki nam ga predpisuje sodoben pouk.

● Kje pa želite službovati po diplomi?

— Želim nadaljevati študij na Višji pedagoški šoli — zemljepis in zgodovina me privlačujeta — seveda, če bom dobila štipendijo, če ne, pa bi šla rada v kakšno vas v bližini Ilirske Bistrice.

Dušanka je pospravila v torbico kup zvezkov in odšla. Mudi se ji. Ves popoldne bo popravljala šolske zvezke in domače naloge ter pisala pripravo za naslednji dan.

V razredu sem ostala sama. Parket se je svetil v opoldanskem soncu. Na široko odprta tabla se je sušila in zdelo se mi je, da čaka na otroke kot mati z odprtimi rokami. S pogledom sem objela nove, svetle mizice in udobne stole, flanelograf, ogledalo in umivalnik ter se ustavila na zvočniku pod stropom. Nato mi je pogled splaval skozi odprto okno v Brkine. Prva leta po vojni... Moje prvo službeno mesto. Otroci so prihajali v šolo, ko so že napasli živino. Po pouku morajo hitro domov, dom obnavljajo, da bodo šli pred zimo pod streho. Tudi meni se mudi. Z gospodarjem imava nenapisano pogodbo, da bom kuhala zidarjem. Razred — podstrešna sobica, namesto zvezkov listi — darilo ameriškega RK, kreda, rdeč svinčnik zame in pika. Nobenega pravilnika o šoli in delitvi dohodka. Zasilni učni načrt, ki sem ga sproti sestavljala in krojila razmeram.

Zvečer imamo večerno šolo za odrasle. Glavni predmet slovenski jezik. Po pouku smo se lovili slepe miši. Nekateri spomini so večno živi. V tednu je tudi nedelja. Ruševine bomo odstranjevali.

Dvigneš kamen — spodaj bomba, dve, cel kup. In zvečer je na sosedovem skednju ples. Vsi se zgrnemo okrog muzikanta. Razkošna zavest, da smo ena družina. Ideali — z njimi bi gore premikal.

Postojte za hip, vi mlajši kolegi, na poti vašega velikega poslanstva! Spomnite se sredi odgovornega in napornega dela na one, ki so vam utirali pot. Teh ni malo. Mnogi se še niso oddahnili od borbe, internacij, zaporov in že so se znašli med mladino v šoli. Biti vzgojitelj pomeni ljubiti resnico, zato si ne zatiskajte ušes pred njo. In ko vam bo težko, se spomnite, da je bilo nekoč težje.

Vam, ki boste z novim šolskim letom stopili na svojo življenjsko pot, pa naj vam ne bo le vhod v življenje s cvetjem posut!

—i

Več cvetja in zelenja!

HORTIKULTURA DOBIVA TUDI PRI NAS ČEDALJE VEČJI POMEN. TAKO IMENOVANA »ZELENA POLITIKA« MORA PRODRETI V ŠIROKE LJUDSKE PLASTI, TAKO DA OMOGOČI LJUDEM PRIJETNEJŠE ŽIVLJENJE IN INTIMEN STIK Z ZELENENARAVO.

Pri nas je treba hortikulturno idejo popularizirati s tiskom, predavanji in tudi ogledi. Z ustanavljanjem vrtov in parkov delamo za duševno krepitev in kulturno vzgojo naših ljudi.

Slovenci smemo biti ponosni na tradicijo in stare priče naše hortikulture; ali ne pričajo o njej cvetlični vrtovi samotnega doma pod slovenskimi Karavankami ali pa lepo urejeno dvorišče naše Notranjske ali pa lepa skupina mogočnih dreves v starem naselju naše Primorske?

Pa poglejmo Il. Bistrico in druga okoliška večja in manjša naselja! Zanemarjeni vrtovi in predhišni vrtiči, povsod brez prave ozelenitve, novi stanovanjski bloki z neurejeno, puščobno okolico! Kako bi bilo koristno, da bi vse organizacije, šole in pedagogi spodbujali hortikulturno gibanje!

Naša šola bi morala dajati prve pobude in nauke o urejenem domu in ohranjanju lepote in značilnosti domačega kraja. Koliko je še razumevanja za pionirsko vlogo šolskega vrta? Kje so tisti požrtvovalni učitelji, ki so usta-

navljali in urejevali šolske vrtove? Takih učiteljev in šolarjev v prihodnje ne bomo mogli pogrešati, ker bi brez njih kmečka hiša in domači vrt pa tudi delavčev dom ostal pust in prazen. To velja posebno še za Il. Bistrico, kjer čaka nova šola na ureitev okolja. Mladi šolarji in dijaki so dovezetni za nazorni pouk, šolski park in vrt pa sta kot nalašč primerna, da vanj vsajamo nove lepe rastline, grmičke in cvetlice. Okolica šole naj bo najlepša in okrašena s cvetjem, skrb za negovanje parka in vrta pa bodi ob pomoči učiteljstva prepriščena šolarjem.

Napačno bi bilo, da iznešene misli vzamemo preveč togo in da nas zanesejo v neko sentimentalnost, ki bi se protivila tehničnemu napredku. Težnja po življenjskih stikih z naravo ne pomeni vračanje k »dobrim starim časom«, proč od mehanizacije in industrializacije. Gre le za to, da današnjemu človeku ohranimo zdrav smisel za sožitje z naravo, ker je to njegova naravna potreba.

Viljem Kindler

Mednarodna razstava v Hamburgu

Motiv iz bistriškega parka Foto: Kindler

pionirski

KOTIČEK

Anton in Marija Kirn, po domače Ivetovi iz Čelje

V prijazni brkinski vasi Čelje praznujeta 50. obletnico skupnega življenja zakonca Anton in Marija Kirn, po domače Ivetovi. Zakonska pot, ki sta jo začela pred prvo svetovno vojno, jima ni bila posuta s cvetjem, temveč polna trdega dela in trpljenja. Že kmalu po poroki je moral oče Anton s takratno avstroogrsko vojsko na fronto v Tirole in na soško fronto, od koder se je vrnil šele po končani vojni. Ta čas pa se je mati Marija sama vbadala s kmetijstvom. Ko se je Anton vrnil po končani vojni domov, je čakalo zakonca trdo delo, da so postavili zopet na noge med vojno zane-

VISOK ZAKONSKI JUBILEJ

marjeno posestvo. V zakonu se jima je rodilo 13 otrok, od katerih je sedaj živih devet. Otroke sta vzgajala v naprednem narodnem duhu, kljub takratnemu nacionalnemu zatiranju. Tudi druga svetovna vojna jim ni prizanesla. Dva sinova sta morala v italijansko vojsko, od koder je eden takoj našel pot v NOV in se vrnil kot partizan leta 1945, drugi pa je po nesrečnem naključju padel v nemško ujetništvo in se od tam vrnil šele po končani vojni. Dve hčeri sta bili zaradi sodelovanja v NOB internirani v zloglasnih taborščih Dachau in Oswiecim, od koder sta se vrnila z rahlim zdravjem. Ostala družina je mnogo pomagala partizanskim borcem, ki so se zadrževali v tem brkinskem predelu.

K visokemu jubileju jima čestitajo in želijo še mnoga leta vse hčere in sinovi z družinami, sorodniki, znanci in prijatelji ter vsi naši občani.

Drobne teze za širšo razpravo

— V neki delovni organizaciji v Ilirski Bistrici so iz statuta izločili vse, kar je bilo prepisanega iz ustave, zakonov in uredb, narkar so ostale samo platnice, ki bodo šle v razpravo.

problem, kako napraviti iz dveh direktorjev enega.

— V osnovni šoli v Ilirski Bistrici so nabavili magnetofone, gramofone, flanelografe itd., za navaden sobni toplomer pa je zmanjkalo sredstev.

— V neki delovni organizaciji je komisija zavrnila statut, češ da je premalo konkreten. Zato so ga sestavljalci popravili takole: direktor delovne organizacije je in ostane

Pepe BUČA

BISTRISKI DRUŽBENO-EKONOMSKI PROBLEMI:

— A.: Najtežji problem je napraviti iz enega dinarja dva dinarja.

— B.: Neprimerno težji je

niku. Sedeli smo na svojem prostoru brez prerivanja in strahu, da bomo pri proslavi stali. Tudi to je prednost, da izvajalec sam sebe posluša.

Kratko življenjsko pot pesnika Prešerna so nam odkrile njegove pesmi, ki so jih recitatorji z lepo razlago občuteno podali. Lepo so zapeli pevci mladinskega in pionirskega zbora. Mladinski Dekletom, pionirski Zdravljico.

Prešerna smo začutili v vsej njegovi veličini.

Mamici

Mamici

naj bo za praznik njen ves dan

od sonca obžarjen.

Mamici,

ki dela vedno in skrbi, naj bo njen dan

poln, poln radosti.

Mamici,

ki čas v delu ji hiti, naj bom

vsaj danes — pridna hči.

Pionirka iz Kuteževega

Pustno rajanje na šoli

Vsi dnevi v šolskem letu so resni, le za pust uganjamo norčije. Seveda pa ne med učno uro, za to imamo določen čas po popoldanskem pouku. Letos smo prvič pustovali brez gneče in prerivanja v novi šoli, v prostrani in svetli avli v pritličju. Ob poskočnih melodijah, ki so prihajale iz novega gramofona — namenjenega za pomoč pri pouku — smo se veselo zavrteli. Med najrazličnejšimi maskami od kavboja do turkinje, poleg mnogih princesk, Indijancev, črncev, baletk, kuharjev, zajčkov in drugih so prevladovali »narodne noše«. Učenci nižjih razredov so se zabavali od 16. do 18. ure, nato so prepustili prostor starejšim vrstnikom, ki so morali — čeprav neradi — ob 20. uri nehati z zabavo. Vsi skupaj smo želeli, da bi bil pust večkrat v letu.

Prešernova proslava na šoli v Ilirski Bistrici

Naša nova šola ima tudi to prednost, da je ozvočena. Prešernovo proslavo smo imeli po zvoč-

PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE

Iz spominov, ki ne obledijo

Odzvala sem se klicu po svobodi. Našel se je nekdo, ki me je izdal. Doma sem kuhala kosilo, ko so Nemci, domobranci in četniki obkolili hišo. Prišli so nepričakovano, raztepli so se po hiši kakor psi, trgali volno iz žimnic, slike iz okvirov, rezali šive na moji obleki in vrtali po seniku. Pobrali so nam prašiče in voz, v katerega so vpregli par konj, ki so bili ponos mojega brata.

Odgnali so me v policijski zapor v Ilirsko Bistrico in po nekaj dnevih zaslisevanja v zapor na Reki. Stiri mesece sem životarila za štirimi stenami, kjer je vse dišalo po smrti. Vsak teden so odbirali ljudi za transport, sleherno soboto sem čakala, da me pokličejo. In nekega dne je bilo tudi moje ime na seznamu. Odleglo mi je, bala sem se zapora, od koder je slednji dan kdo brez glasu izginil.

Odprla so se težka železna vrata. Čakala nas je kolona esesovcev. Krenili smo proti železniški postaji. Bleščalo se nam je v soncu, ljudje so nas pomilovalno gledali. In čudno, takrat se mi je zdelo, da ne spadam več mednje. Na postaji so nas zabili v živinske vagone. Ko sem videla, kako se poslavljata mož in žena, je zagrabilo tudi mene. Stisnila sem se v temni kot vagona in mislila na svojo petinšestdesetletno mater, ki je dala že svojega četrtega otroka. Vlak se je zganil. Postanek v Ilirski Bistrici. Hitro se je izvedelo, da stoji na železniški postaji transport internirancev. Skozi zamreženo okno je prinesla sestra bratu hrano. Jaz nisem imela ničesar, vse je delil z mano. Krenili smo s postaje. Tovarišice so me dvignile, da sem skozi okno lahko videla domače griče. Pomlad se je prebujala, drevje se je porajalo k novemu življenju, gmajna, kjer sem se tolikokrat kot otrok igrala, se je bleščala v soncu. Vse je bilo tako resnično, le jaz sem se vozila neznano kam.

Dva dni zapora v ulici Coroneo in nato osem dni mučne vožnje. Dresden. Kulturno in umetniško središče Saške. Industrija strojev in optičnih inštrumentov. Beseda »dresdenski porcelan« ima še danes zame poseben prizvok. Mesto je bilo dan poprej bombardirano. Izpod ruševin so reševali ožgana trupla in jih zlagali v skladovnice kot drva. Naložili so nas na tovarne avtomobile in nas odpeljali 15 km ven iz mesta.

Taborišče. Blata do kolen. Ruske žene so nosile na ramenih težke hlode za streho novi baraki. Žalostno so nas gledale in zmajevale z glavo.

V taborišču so bili ljudje iz vse Evrope — Slovenka sem bila le jaz. Steli so nas po narodnosti in ker sem že s Hrvati prišla iz zapora, sem se zapisala za Hrvatico. Oprosti mi, preljubi Trubar, to iznevero!

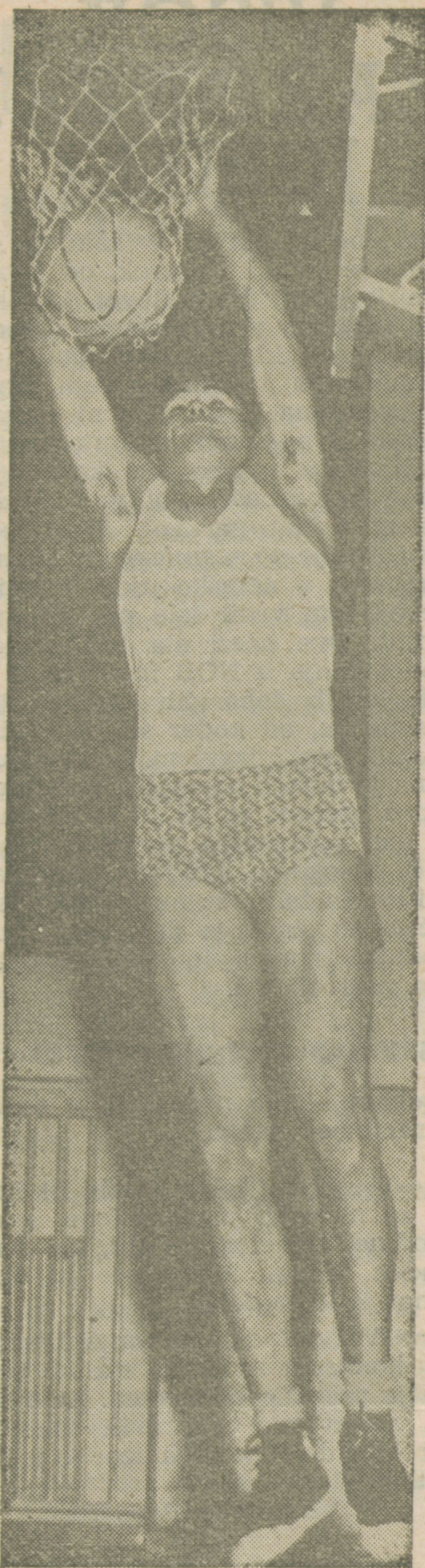
Od zore do mraka smo kopali jarke. Edino, kar je bilo lepega v taborišču, je bila noč. Vlegla sem se na deske in se zazrla v špranjo na stropu. V koščku zvezdnatega neba sem videla domačo zemljo.

Minevali so meseci. Prisluškovali smo grmenju topov. Vsak dan je bilo bliže. V slutnji svobode smo trepetali. Cez noč je zmanjkalo esesovcev. »Dobro jutro«, so nam voščili rdečearmejci. Se zadnji pogled na pograd, na barako, na kraj, kjer sem pustila del življenja...

Raztreseni po tuji deželi smo iskali poti domov in se končno zbrali v večjem številu. Mednarodni RK je tudi to pot izpolnil svojo nalogo. V spalnih vozovih nas je prepeljal do Velike Kikinde. Mimogrede smo si ogledali mesti Prago in Budimpešto, ki nista v danih okoliščinah napravili name nobenega vtisa. »Domov, domov,« mi je utripalo srce v ritmu koles, ki so se vse prepočasi vrtela po tračnicah. Res, »zemlja domača ni prazna beseda«.

— t —

PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE

NAŠ

ŠPORT

Občni zbor košarkarskega kluba Lesonit

V zimskem času se drug za drugim vrstijo občni zbor in konference — precej teh šele bo — vendar se povsod bolj ali manj borijo z istimi težavami in problemi. Eden takih zborov je bil 1. februarja in sicer občni zbor košarkarskega kluba. Z direktorjem in sekretarjem podjetja, čigar ime nosijo, je bilo prisotnih 18 ljudi. Kje so bili vsi »kibici« in »navijači«, ki jih je pri vsaki tekmi precej? Ali res nikogar ne zanima, o čem bodo razpravljali, s kakšnimi težavami se borijo, kakšne načrte imajo v letošnjem letu? Zelo žalostno, vendar resnično. O množičnosti res ne moremo govoriti. Če bi igralci (vsaj člani) imeli dobrega trenerja, bi ne bilo vprašanja, kako bo letos. Člani bi se (vsaj nekateri) posvetili vzgoji pionirjev, ki jih ni malo in celo že dobrih ne manjka med njimi, vendar trenerja ni moč dobiti in tako ne napredujejo niti sami igralci. Škoda je tako dvojna.

V diskusiji so igralci in redki prisotni analizirali nekatere momente lanskoletnega tekmovanja, obenem pa se pogovorili o letošnjih tekmah. Tekmovali bodo v republiški ligi, včasih z boljšimi, drugič s slabšimi nasprotniki. Nekoliko lažja bo situacija na srečanjih z nove vključenimi klu-

bi, vendar pa so si enotni v tem, da bo treba še marsikaj rešiti v okviru treninga, preden se tekmovanja prično. Dobre predpriprave so važni pogoj za uspeh. Pomanjkanje trenerja bo treba trenutno nadoknaditi s čimbolj pogostimi tekmami. To naj bi pripomoglo vsaj h kondiciji ekipe, posebno sedaj, ko so nekateri igralci pri vojaki in jih bodo morali nadomestiti boljši mladinci.

Prejeli so predračun za 1964. leto, v katerem so upoštevane tudi ženske, ozko grlo naše košarke. Predračun je sestavljen na osnovi predvidenih izdatkov v višini lanskega.

Vodstvo kluba se bo moralo precej truditi, da bi zainteresiralo nekatere gospodarske organizacije za elektrifikacijo igrišča, gradnjo tribun in slačilnic. Važno je predvsem čimprej elektrificirati igrišča, da bi bili igralci navajeni igranja pri električni svetlobi, kar jim je do sedaj delalo težave na tujih terenih.

Sklepov je bilo malo, bili pa so realni. Če pa bo pomoč in podpora vseh občanov taka, kot na občnem zboru, bo tudi te težke urediti.

Lesonit osvojil zimski pokal Primorske

V nedeljo, 16. februarja, je bil v Ilirski Bistrici zimski pokalni turnir Primorske, ki ga je organizirala Košarkaška podzveza Primorske. Za turnir se je pojavilo šest ekip: »Nanos« Postojna, Tolmin, Sežana, Dornberg, Št. Peter pri Gorici ter »Lesonit«. Moštva so bila z žrebom razdeljena v dve skupini in sicer v skupino A: Lesonit, Dornberg, Tolmin, v skupino B: Sežana, Št. Peter, Nanos. Ker Št. Peter ni prišel, je bila v skupini B odigrana samo ena tekma in sicer Nanos : Sežana. Zmagal je Nanos z rezultatom 56:43. V skupini A pa so bili doseženi naslednji rezultati: Tolmin : Dornberg 76 : 33, Lesonit : Tolmin 53:39 in Lesonit : Dornberg 79:22.

Tekme so bile odigrane dopoldne. Popoldne so bile na sporedu finalne tekme. Prva sta se sre-

čala drugoplasirana v skupinah, Sežana in Tolmin za tretje oziroma četrto mesto. Zmagal je nepričakovano Tolmin z rezultatom 51:40. Največje zanimanje je seveda bilo za tekmo Lesonit : Nanos, ki naj bi odločila o prvem oziroma drugem mestu. Oglejmo si nekoliko potek igre! Prvi koš je dosegel Lesonit, toda že naslednjo minuto je Nanos izenačil. V 5. minuti je bil rezultat 7:6 za Lesonit, ki je razliko stalno povečeval ter tako v 14. minuti vodil že za 14 košev. Prvi polčas se je zaključil z rezultatom 27:15 za Lesonit. Drugi polčas je potekal nekoliko bolj izenačeno; kajti Nanos se je otresel nervoze, manjšal razliko v koših ter v 9. minuti celo vodil za eno točko. V enajsti minuti je Lesonit spet vodil za 6 košev ter to prednost obdržal do kraja tekme. Končni rezultat je bil 49:43 za Lesonit.

Ob zaključku je predsednik košarkarske podzveze, tov. Primčič Janko, čestital ekipi Lesonita za dosežen uspeh ter ji predal pokal. Žal so bile vse tekme odigrane v telovadnici osemletke in si jih ni moglo ogledati več ljudi.

Končni vrstni red:

Lesonit	Sežana
Nanos	Dornberg
Tolmin	
	E. V.

Tako se je začela borba za pokal Primorske

Foto: jk

Naša želja — igrišče za odbojko!

V nedeljo, dne 16. II. 1964, smo se mladinci iz Dolnjega Zemona zbrali na prvem sestanku v tem letu. O problemih in željah smo razpravljali po naslednjem dnevnem redu:

1. priprave za proslavo 8. marca — Dneva žena;
2. lokacija in začetna dela na igrišču za odbojko;
3. ustanovitev odbojkarskega kluba in vpisovanje v novo ustanovljeni klub.

Skupaj s člani SZDL, ki so prisostvovali sestanku, smo sklenili, da bomo naše matere in ostale žene razveselili z igrice »Sne-guljčica« in kratkim kulturnim programom.

Že večkrat smo izrazili željo, da bi v naši vasi napravili igrišče za odbojko. Do gradnje tega ni prišlo zato, ker nismo našli primerne prostora. O tem vprašanju smo veliko diskutirali. Neko je predlagal, naj bi za prostor prosili Stanovanjsko skupnost, ki je lastnik »Grajskega vrta«. Omenjeni vrt bi po možnosti vzeli v najem. Ker pa nočemo, da bi imeli igrišče le zaradi igrišča, smo takoj ustanovili odbojkarsko ekipo. Prisotni mladinci so bili mne-

nja, naj bi z deli na novem igrišču in stalnim treningom odbojkarske ekipe začeli takoj, ko bodo za to ustrezni vremenski pogoji.

Razšli smo se z željo po skorašnjem snidenju.

Milena

Francu Kruhu v spomin

Pokojni Franc Kruh

Dne 5. februarja t. l. je umrl Franc Kruh, rojen 13. januarja 1898 v Šembljah pri Ilirski Bistrici.

Kot otrok revne kmečke družine je začel delati v rani mladosti kot gozdni in poljski delavec, da se je preživljal. Bil je priden in vesten delavec. Že takoj po prvi svetovni vojni se je začel zanimati za napredno delavsko gibanje.

Leta 1932 je pristopil k revolucionarni organizaciji TIGR in je bil aktiven in požrtvovalen član. Zaradi svoje predanosti je bil do ločen za kurirja organizacije in se je moral preseliti v Jugoslavijo, od koder je prenašal preko meje v Italijo napredno politično

čtivo, pa tudi leposlovne knjige v slovenskem jeziku za naše ljudi in otroke.

8. novembra 1936 je bil zaradi izdaje neke ženske aretiran ter prepeljan v reške zapore, kjer so ga mučili. V letu 1937 je bil obsojen na dosmrtno ječo in odpeljan v kaznilnico Portolongone.

Med časom pripora je težko obolel in mnogo pretrpel. Vrnil se je šele 12. julija 1944 in se je kljub tolikim letom zapora ter slabemu zdravju takoj pridružil osvobodilnemu gibanju. Bil je aktivist, ki ni poznal ovir ali strahu pred sovražnimi fašističnimi tolpmami.

Zaradi suma, da dela za partizane, ga je nedičevska policija aretirala in pridržala v zaporu. Ker pa nista niti on niti njegov sojetnik priznala obtožb, je bil kmalu izpuščen na svobodo.

Ni se ustrašil, še z večjim elanom je nadaljeval svojo aktivnost. Po osvoboditvi je vestno opravljal razne dolžnosti in funkcije v družbenih in upravnih forumih.

Slava njegovemu spominu!

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubega brata in strica

FRANCA KRUIIA
upokojenca,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje, zahvaljujemo se govornikoma za poslovilne besede, predsedniku ZB Ilirska Bistrica in ostalim sodelavcem za organizacijo, pevskemu zboru, godbi na pihala in vsem, ki so pokojnika spremlili v tako lepem številu na njegovi zadnji poti.

Prav iskrena hvala!

Zalujoči:

sestra z družino
in ostali sorodniki.

CESTITKA

Na filozofski fakulteti v Ljubljani, oddelek za germanistiko, je 6. februarja diplomirala Nevja Božič, poročena Prelec iz Tominj št. 35. Iskreno čestitajo: mama, mož Ivan in vsi njeni prijatelji, prijateljice in znanci iz Ilirske Bistrice.

Glasilo SNEŽNIK izhaja enkrat mesečno. Izdaja ga občinski odbor SZDL Ilirska Bistrica - urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Joče Keuc, člani uredništva: Franc Munih, Miroslava Lavrenčič, Fani Fatur, Tone Guštinčič, Ivan Suštar, Hugon Debevc in Milko Princ. Tehnični urednik: Janko Novak. Tisk »Kočevski tisk« - Kočevje. Letna naročnina za tuzemstvo 240 dinarjev, za inozemstvo 1,5 § ali 800 dinarjev. Tekoči račun pri NB v Ilirski Bistrici št. 602-12-638-41. Rokopisov in risb ne vračamo.

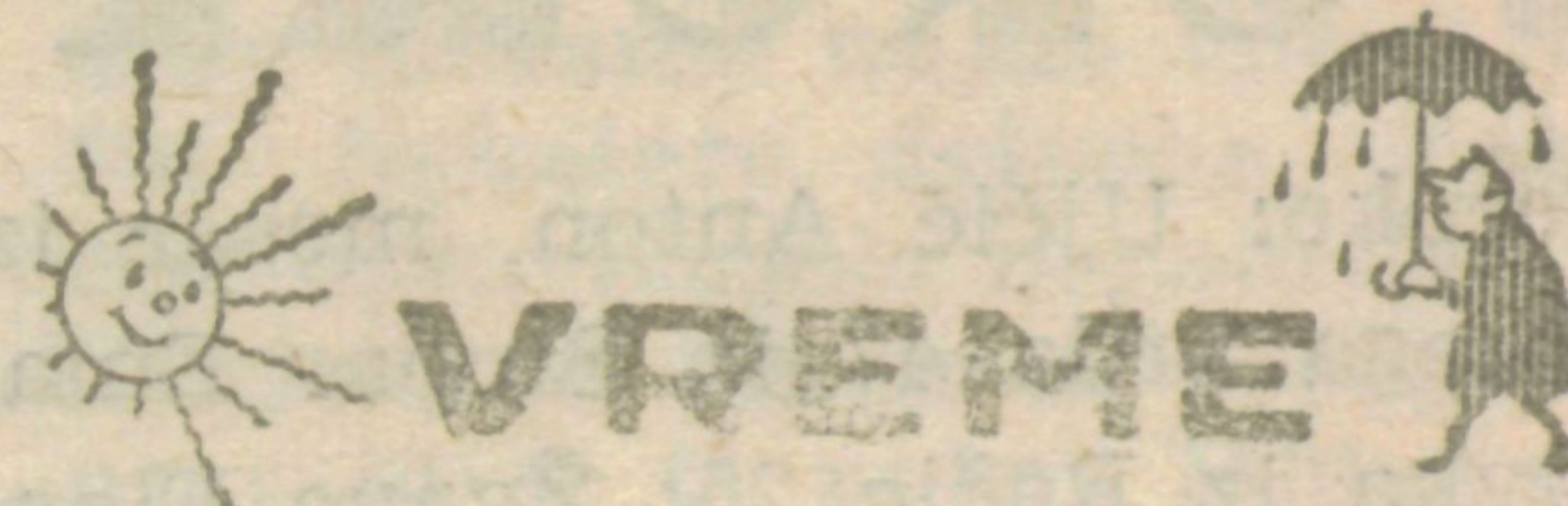
NEMŠKI AVTOMOBILISTI IN ŽIVALI NA CESTI

Nemški Touring Automobil Club DTAC je v zadnjem času začel obsežno akcijo za razčiščenje vprašanja o odgovornosti lastnikov za živali, ki zaidejo na cesto ter povzročijo prometno nesrečo, z njo pa mnogokrat tudi izdatno škodo. Nemški zakoni namreč pravijo, da lastnika živali ni mogoče terjati za povrnitev škode - po drugi plati pa voznik kazensko odgovarja, če na primer povozene živali takoj ne odstrani s ceste, ker bi lahko ogrožala druge voznike. DTAC predlaga, naj bi za kritje stroškov, ki nastanejo ob prometnih nesrečah zaradi živali na cesti, ustanovili poseben fond. Pa je res nerodno, če utrpíš občutno škodo in se še pobiješ povrh samo zaradi tega, ker je domača ali divja žival zamenjala cesto za pašnik.

NOVA SINTETIČNA TKANINA

Makedonski kemijski kombinat Naum Naumovski bo kmalu začel s proizvodnjo posebnega sintetičnega vlakna - makrilon. Ta vlakna, ki so dvakrat močnejša kot volna, bodo našla uporabo v tekstilni industriji. Mešali jih bodo z ostalimi naravnimi vlakni.

Po prvih raziskovanjih bo obleka iz makrilonu zadrževala toploto, zelo bo mehka in lahka. Za pranje bo zelo enostavna, likati pa je ne bo treba. Razen tega teh vlaken ne napadajo insekti.

Nad vzhodno Evropo se zadržuje področje visokega zračnega pritiska, vendar dotekajo tople sredozemske zračne mase preko Alp v naše kraje in pričakujemo še v prihodnje pri nas nestalno vreme.

prometne in druge nesreče

NESPORAZUM MED VOZNIKI IN IZSILJEVANJE PREDNOSTI

Dne 28. I. 1964 ob 9.20 se je dogodila prometna nesreča pred železniško postajo v Il. Bistrici. Tovornjak KP-48-55, ki ga je upravljal voznik B. M., je parkiral pred železniško postajo. Ko je nadaljeval vožnjo, je pravilno nakazal smer, ni pa se prepričal, če kdo vozi za njim. Za njim je v tem trenutku privozil osebni avtomobil KP-44-03 in hotel tovornjaka prehiteti, ne da bi se prepričal, ali bo tovornjak zavijal v levo. Ko je voznik G. M. z osebnim avtomobilom KP-44-03 prehiteval tovornjak, pa je ta zavil v levo, da bi peljal v Tomšičevo ulico. Prišlo je do trčenja vozil in je na osebnem avtomobilu nastalo škode za približno 100.000 dinarjev. Na srečo človeških poškodb ni bilo.

GOZDNI POŽAR SO POVZROČILI MLADOLETNIKI

Dne 22. I. 1964 so se igrali mladoletniki z ognjem nad kamnolomom v Il. Bistrici in zažgali suho travo med borovci samosevci. Ko je mladoletnik KOCJAN Egon okrog 13. ure zažgal travo, je skušal z mladoletnikom KORČETOM Cvetkom in POLHOM Ivanom iz Il. Bistrice pogasiti požar. Ko pa se je požar nevarno širil, so vsi trije pobegnili.

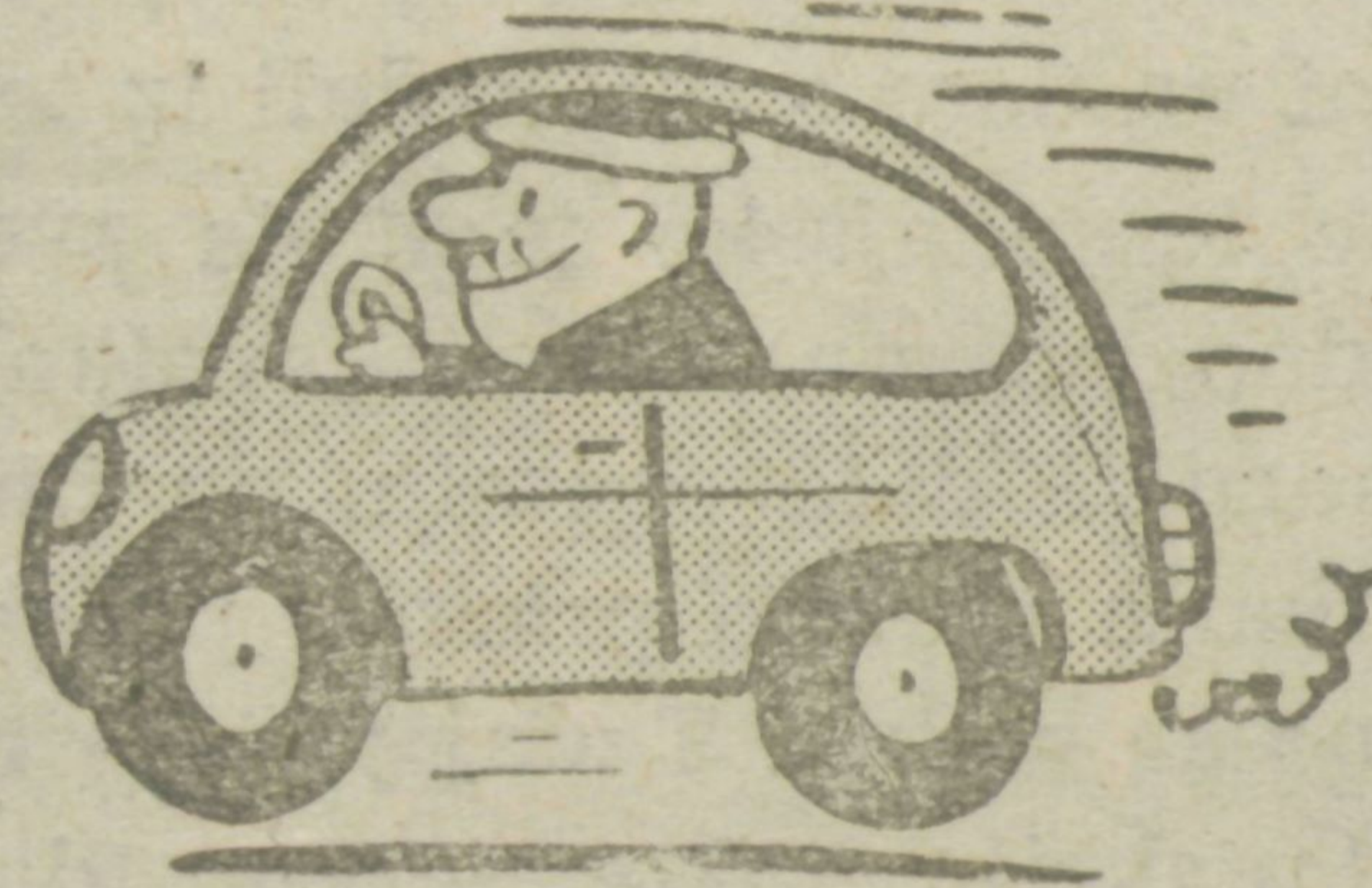
Žalostno je, da je polnoletni POLH pobegnil, čeprav bi bil dolžan gasiti, poleg tega pa je s tem dejanjem zavedel oba mladoletnika. Za dejanje, ki ga je POLH zakrivil, se bo zagovarjal pri sodniku za prekrške.

Ponovno opomin staršem, da v suhih pomladanskih dneh posebno skrbijo za otroke, da se ne bodo igrali z ognjem. Požari v po-

mladanskih dneh povzročajo veliko škodo skupnosti in posameznikom.

SEKAL JE OVINEK TER VOZIL PREKO NEPREKINJENE BELE ČRTE

Dne 13. II. 1964 je italijanski državljani SARTORI Bruno ob 01,30 vozil z osebnim avtomobilom TS-20606 v smeri proti Po-

stojni. Vozil je skrajno neprevidno in sekal zavoj tako, da je vozil za 0,50 m preko neprekinjene bele črte. Ko mu je privozil naproti tovornjak, se je vanj zaletel. Škoda na osebnem avtomobilu je cenjena nad 100.000 dinarjev. Na srečo človeških poškodb ni bilo.

NEPREVIDNA VOZnja MOTORISTA

Dne 14. II. 1964 ob 15,40 je v vasi Zabiče prišlo do hujše prometne nesreče. Motorist P. A. je vozil iz smeri Bistrice v nepregledno križišče. V Zabičah ni zmanjšal hitrosti in niti ni zaviral, ko je pred seboj opazil tovorni avtomobil KP-45-76, ki je prihajal z desne strani in ki ga je upravljal voznik Ž. D.

Tako je trčil v priključek nosilca snežnega pluga. Motorist je bil težje telesno poškodovan in je bil prepeljan v izolsko bolnišnico.

HUDA NESREČA, KI JE TERJALA SMRT OTROKA

Dne 3. II. 1964 se je ob 13. uri smrtno ponesrečil otrok Janez BOŠTJANČIČ iz Vel. Bukovice št. 36. Otroek se je igral ob kupu zloženega tramovja ob poslopju in plezal po njem. Tramovje se je zrušilo in pod seboj pokopalo dečka, ki je takoj podlegel. Dogodek se pripisuje nesrečnemu slučaju.

ROJSTVA • POROKE • SMRTI

ROJSTVA

Rojstva: Smrdel Tanja, Prešerno-va 35, Il. Bistrica; Renko Marijan, Vilharjeva 5, Il. Bistrica; Korva Marija, Vojkov drevored 8, Il. Bistrica; Uljan Danica, Kuteževo 19; Potepan Marija, Dolnji Zemon 71; Sedmak Mira, Doljni Zemon 73; Rojc Nevenka, Gornji Zemon 50; Jaksetič Majda, Trpčane 21; Turk Marija, Tominje 4; Dekleva Joško, Podgrad 70; Valenčič David, Podgrad 22; Ujčič Bruno, Račice 25; Kresevič Silvij, Račice 82; Kuret Damijan, Pregarje 36; Tomažič Vlado, Huje 32; Valenčič Jadranka, Huje 21; Mahne Majda, Huje 31; Štemberger Franc, Novokračine 41; Kalčič Vilko, Novokračine 11; Stopar Boris, Vel. Brdo 26; Ujčič Robert, Vel. Brdo 38; Udovič Vilko, Jelšane 68; Štemberger Stane, Jelšane 7; Potočnik Andrejka, Jelšane 27; Biffio Tomaž, Jelšane 30.

POROKE

Poroke: Ujčič Anton, mesar iz Velikega brda 47 in Stopar Ema, delavka iz Račic 25; Žgavc Florian, šofer iz Izole in Prosen Vida, gospodinja iz Zabič 11; Barbiš

Ivan, traktorist iz Topolca 43 in Ražem Marija, poštna uslužbenka iz Il. Bistrice, Kosovelova 13, Rustja Franc, šofer iz Potoč 30 in Prosen Danijela, natakara iz Jasena 13; Vrh Anton, mesar iz Dol. Zemon 69 in Tomažič Danica, prodajalka iz Dol. Zemon 13; Iskra Jože, gozdni delavec iz Sušaka 26 in Šušar Jožefa, gošpodinja iz Trpčan 14.

SMRTI

Smrti: Ladič Antonija, gospodinja iz Staroda 16, stara 78 let; Slavec Helena, gospodinja iz Il. Bistrice, Adamičeva 26, stara 61 let; Vičič Franc, kmet iz Tominj 28, star 72 let; Boštjančič Janez, otrok iz Velike Bukovice 36, star 6 let; Benigar Ivana, gospodinja iz Il. Bistrice, Vilharjeva 8, stara 80 let; Vičič Janez, kmet iz Soz št. 2, star 62 let; Boštjančič Alojz, lesni manipulnt iz Harij 6, star 58 let; Bubnič Zdravko, kmet iz Pregarja 86, star 44 let; Stopar Anton, kmet iz Velikega brda 27, star 56 let; Kruh Franc, upokojenec iz Šembij 33, star 66 let; Štemberger Milica-Alenka, trg. pomočnica iz Novokračin 70, stara 18 let; Samsa Ivana, gospodinja iz Smrj 8, stara 73 let; Matko Helena, gospodinja iz Čelj 14, stara 76 let.

KINO

Program za mesec marec 1964

- 2.—3. III.
NAPAD OB ZORI — ameriški barvni film
- 4.—5. III.
SABRINA — ameriški film
- 7.—8. III.
BELI SUŽNJI — sovjetski barvni film
- 8.—9. III.
KLEMPO VELIKO POTOVANJE — jugoslovanski film
- 9.—10. III.
SALAMON IN SABSKA KRALJICA — ameriški barvni film
- 11.—12. III.
GORSANIERA — italijanski film
- 14.—15. III.
PROTI JAMAICI — italijanski barvni film
- 16.—17. III.
VALČEK TOREADORA — angleški barvni film
- 18.—19. III.
PEŠČENI GRAD — slovenski film
- 21.—22. III.
NA DIVJI ZAHOD — ameriški film
- 25.—26. III.
TIGROV ZALIV — angleški film
- 28.—29. III.
39-a STOPNICA — angleški film

Pokojni Janez-Verner Boštjančič

ZAHVALA

Ob tragični in prerani izgubi našega ljubega otroka, zlatega sinčka in vnuka

JANEZA - VERNERJA BOŠTJANČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v dneh žalosti pomagali, izrazili sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in vence. Še posebno se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem, sorodnikom in vaščanom Velike Bukovice in okoliških vasi za izraze iskrenega sočustvovanja in vso izkazano pomoč.

Neutolažljiva družina
Boštjančič,
Velika Bukovica 36

Nasvidenje, bralci! Student Cvičko se poslavlja od vas. Še vse, kar je do sedaj počel, se mu je obneslo, toda tokrat ne gre, njegovi memoari bodo ostali neobjavljeni. Če bo pa letos zima le prehuda, jih bo uporabil v ogrevalne namene. To vsekakor ne bo tako neumno, posebno še, ker stane meter drv v naši beli

STUDENT CVIČKO

Ljubljani prav toliko kot znaša povprečna štipendija nekaterih naših občin. Menjal sem fakulteto za fakulteto, se poglobljal v študije ter hotel postati, kot se temu pravi, kozmopolitski človek. V tej »trudapolni« hoji do mojega končnega cilja sem spoznal toliko zanimivega, toliko privlačnega, da je res škoda, vam ne bom mogel vsega posredovati vsaj delček tega, kar je doživela moja psiha (ali kot se temu po učeno pravi želodčni možgani).

Ko sem odhajal od doma študirat v Ljubljano, me je oče po-

slednjič trdo prijel za roko in dejal: »Francelj, Ljubljana je velika, glej, da boš študiral! Veruj se slabih ljudi, žensk in pijske!« Potem mi je stisnil v roko jurja in še dodal: »Če boš kaj rabil, kar materi piši, saj veš, da mi ves denar pobere!« Mati je natočila dva deci solza, me prosila, naj bom pameten (kar sem ji seveda sveto obljubil), mi stlačila v kovček dobrote in moja študentska kariera se je pričela.

V začetku se mi je nekoliko tožilo po domu, toda sčasoma mi je ljubljanska megla tako udarila na možgane, da tudi na domače nisem imel časa misliti. Moji spomini na dom so se otajali iz te sivine le tedaj, ko je moja zvesta (vedno prazna) spremljevalka — denarnica dala opomin, da imam v njenih skrbno praznih predalih samo še stotak. Tedaj je bila njena reakcija tako močna, da je Ljubljana postala še bolj meglena in pusta. Megla se mi je delala pred očmi, hotel sem jo zagrabit, odrezati kos in jo nesti v usta, toda vse zaman.

Potem je prišel denar in skozi sivino neba je zopet posijalo sonce...

Prvo leto je kaj hitro minilo. Dnevi so tekli drug za drugim in še sam ne vem, kdaj sem se znašel na drugi fakulteti, kjer sem že takoj v začetku krepko prijel z rokami za žepe, da bi jih imel pripravljene, če bi bilo treba kdaj kaj delati. Počasi sem začel dojemati vso tragičnost študentskega življenja in se vpraševal, če ima sploh še smisel živeti. Utopljal sem se v zlahtni kapljici in si poskušal dopovedati, da sem umetnik. Drugi moje umetnosti niso razumeli in so jo metali na

cesto. Vsak večer se je trudna pobrala s cestnega tlaka in ugotovila, da je v vinu resnica, bridka resnica...

Zopet sem našel samega sebe. Nisem hotel biti več umetnik, hotel sem postati človek. Nisem imel

utvar o Indijah Koromandijah, vse se je razblinilo v tragičnosti mojega želodca in ljubljanskih menzah. Od napornega študija sem dobil nevrotične motnje v želodec in vse pridobljeno znanje na medicinski fakulteti mi ni moglo pomagati.

Toda kaj bi obupaval, danes, ko to pišem, sem zopet tisti Cvičko, ki je našel samega sebe in se še vedno zaveda najlepšega slovenskega pregovora: »Lepo je nič delati in potem izdatno počivati!« Vesel sem, da sem v svojem dolgoletnem študiju osvojil ta veliki vodilni motiv svojega življenja. Vesel pa sem tudi zato, da imam za sabo mnogo let študija po fakultetah, dve višji alkoholični in tri plesne tečaje. To pa že nekaj pomeni in bom prav lahko dobil službo, če se bom odločil za nadaljnji študij. Samo na katero fakulteto naj bi šel, povsod sem že bil...?

Pri brucki Anastaziji že dobro napredujem. Kadar je prav hudo mraz, grem k njej v njeno sobico, da se ogrejem. Kako toplo srce ima ta stvarca, toda tega vam že ne bi smel povedati...

Če pa vam bo kdaj hudo, se spomnite na Cvička ter ga v vsej žalosti zvrnite tudi zanj kozarček. Prav gotovo vam bo odleglo!